

Két ingyenfüzet: Az agrárstatisztika jelentősége. — A gyümölcsfák téli gondozása

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, O-utca 10. szám.

Telefonszám: Automata 242—49.

LAPVEZÉR:
MESKÓ PÁL.

FŐMUNKATÁRS:
SCHANDL JÓZSEF dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádióna gazdasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P, Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1928.

IX. évfolyam, 48. szám.

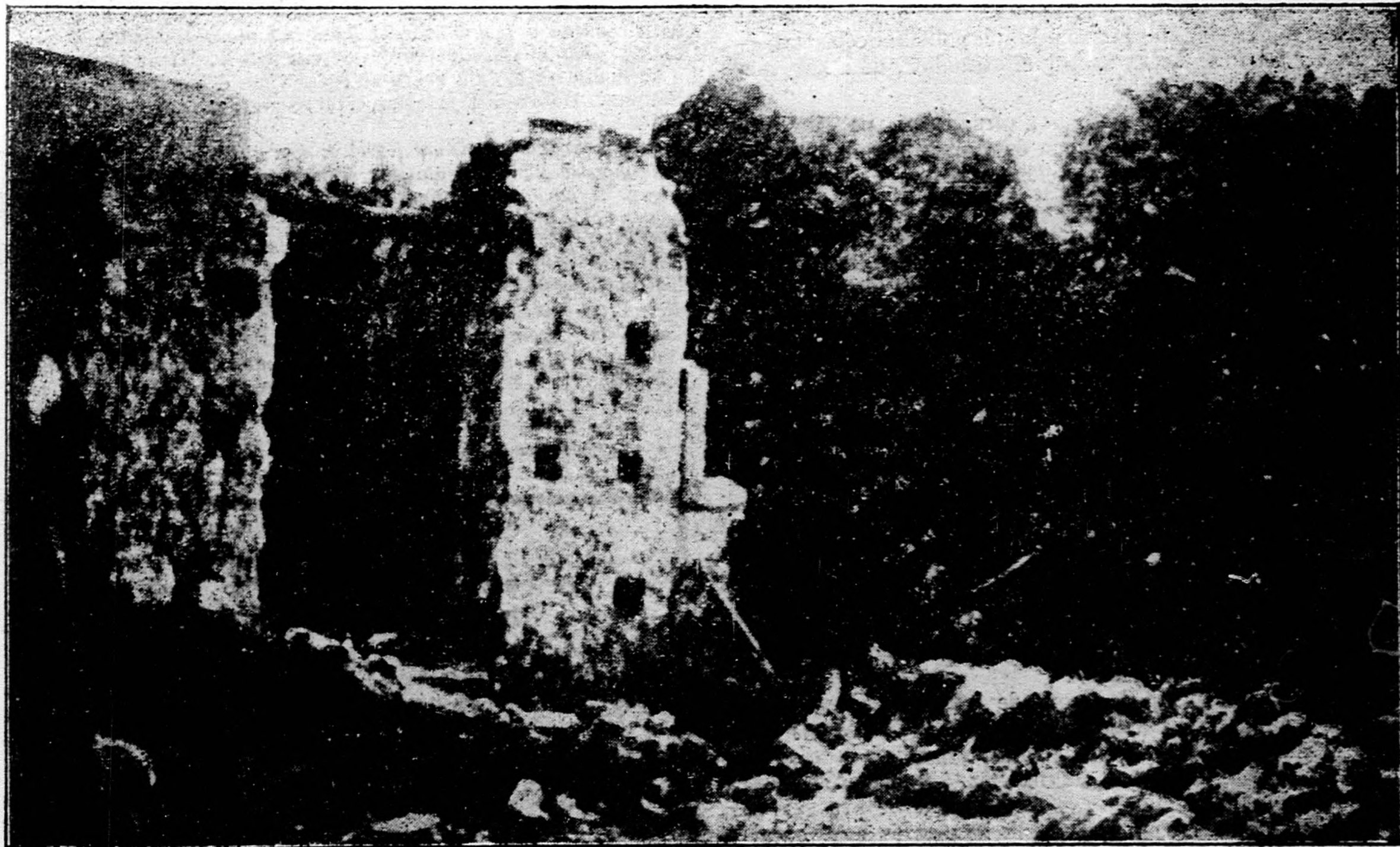
Vasárnap, november 25.

A CSALÁD.

— Irta: Várnai Ferenc. —

Hadjáratok, illetve háborúk után rendszerint meglazulnak az erkölcsiség kapcsai és beáll a bomlás úgy a nemzetek, mint a családok életében. Mondhatnám, hogy törvényszerű tünetemény ez, mely a vérzivataros időkkel szorosan összefügg. Feltalálhatjuk minden nemzet történelmének szomorú lapjain. De nemcsak a vesztes, megtiport nemzetekre vonatkozik ez, hanem — talán még fokozottabb mértékben — a győzőkre is. Mert az elnyomott, elvért népek lelkében csakhamar fölvilan az élniakarás, mely azután maga után vonja az erkölcsiség érzését. Minden faj, minden nemzet, minden család leginkább akkor talál rá önmagára, ha életkörülményei kényszerítik erre és

ha életlehetősége a legmostohább. Az életképes nemzeteknek a megtiportságuk, leigázottságuk közepette jön meg az alkotó erejük. És a romok közt megindul az alkotómunka, mely nem egyszer hozza vissza a régi dicsőséget, nem egyszer állítja vissza — sőt gyakran sokszorozva — mindazt, amit az erőszak porba tiport. Ha ilyen meggyalázott, megsarcolt nemzetek keblében föllángol a multba gyökerező vágy a szabadság után, nincs az az erőszak, mely visszatartsa azt: előbb vagy utóbb diadalba magasztosul. Az igazságot megakasztani igen, de *lebilincselni nem lehet*. Minden népnek, nemzetnek megvan a maga helye, mely a multja, kulturája és életképessége után megilleti.

Kép az Etna pusztításáról.

Hírt adtunk arról a szörnyű katasztrófáról, melyet az Olaszországban (Szcília-szigetén) fekvő Etna tüzhányó kitörése okozott. Képlnk egy lerombolt házat ábrázol, melynek háta mögött feltorlódott a lávatömeg.

Államalakulatok — nagyok és hatalmasak — jöhetnek létre máról-holnapra, de életképesek csak úgy lehetnek, ha gyökérszálaik a messzi multba nyulnak vissza, ha lombkoronájuk az idők viharaival megdacolt . . .

A háboru legtöbb esetben nem a szükségszerűség folyománya, hanem inkább a kapzsiság eszköze és sokszor a pökhendiskedés, a nagyhangu jelszavak szüleménye.

A béke ezzel szemben, ha nem is mindjárt, de biztosan meghozza az igazságtalanul elvérzőknek azt az érzését, mely „tudatra” érik a keblek mélyén és amely előbb-utóbb meghozza a *revíziót*, melynek neve: *feltámadás*.

Ez az érzés nem hangoskodás, hanem csendes és észszerű munka közepette teszi tetterösszé az elernyedtt izmokat, feltörőbbé a szív dobbanását és táplálékonyabbá az elfásult agyvelőt.

A nemzet egy család. És a nemzetek leginkább akkor kapcsolódnak egy csodás egésszé, midőn megcsonkítottságukban felzajlik bennük a hit, az élniakarás.

Árpád ivadéka több mint ezer éve bírja a Kárpátok medencéjét. Népünk e csodás földön való megtelepülésével valósággal beleékelődött a különböző szláv törzsek közé és azoknak évszázadok hosszú során át valósággal védelmezője volt. Ki meri azt állítani, hogy a magyar valaha is elnyomta a fajt? A magyar, mely a kultúra, a „civilizált Nyugat” kapuja és védőbástyája volt, állandó viaskodásával sokkal inkább el volt foglalva a saját bajaival, semhogy világhatalmi törekvései lehettek volna. Vagy talán nem görnyedt-e ő maga is hosszú időközön át a zsarnok igájában? De mindannyiszor megszabadult tőle, mert tudott hinni, dolgozni és igazul élni. Hadakozások meglazíthatták az erkölcsi érzést, de csakhamar újra magára talált és ilyenkor csodával határos dolgokat teremtett a magyar erő és a magyar élniakarás.

Most, a nagy világegés után szintén erősen meglazultak az erkölcsök. Ugy a nemzet, mint a család életében. Szomorú megnyilatkozása volt — többek között — a magyar törvényhozás házában lezajlott ama legutóbbi esemény, amelyet nem lehet eléggé elítélni. Felelős államhivatalnokot illetett súlyos gyanúsítással, sőt egyenes váddal az egyik képviselő. Meggondolatlanul, politikai célzattal, — az ország kárára. Azóta az ügy elintéződött, de a kár, melyet okozott, ezzel nem lett kisebb.

És mindezek dacára hiszek a társadalmi, politikai és családi erkölcsök revíziójában és ezeken keresztül „egy szebb magyar holnap” eljövételében. Hitemet sokszorozza a „Magyar Hét” tanulsága, mely leginkább a magyar erő fenséges megnyilatkozása. Ez nagyon alkalmas volt arra, hogy megtanuljunk becsülni — önmagunkat. Mert bizony szomorú, hogy hosszú időközön át lebecsültük. mindazt, ami magyar. Ma nem tehetjük ezt. Nem tehetjük egyrészt azért, mert ez halálunkat jelentené, másrészt pedig, mert rá kell, hogy jöjjünk az igazságra: sok árunk és termelvényünk van olyan, mely sokkalta különb, mint az agyonbálványozott „külföldi”.

Most olvastam egy cikket, illetve tanulmányt a népek, nemzetek műveltségéről. E nagyon is döntő jelentőségű adatokra (analfabéták arányszáma, közép- és felsőiskolák, ugyszintén más kulturális intézmények, irodalom és művészet stb.) alapozott kimutatásban Magyarországot a legműveltebb államok között találjuk: *a negyedik helyen*. Hogy fogalmat alkothassunk ennek jelentőségéről, meg kell jegyezni, hogy az agyoncsodált Franciaország a tizedik helyet foglalja el a nemzetek kulturversenyében. Ehhez aztán nem kell magyarázni.

Volt háboru, van Trianon, de lesz még Magyarország! Dicsőbb, hatalmasabb, mint valaha. De, hogy ezt megélhessük, a család minden egyes tagjának munkához kell látni. Teremtő, alkotó munkához. Nem széthuzást szitni, hanem szóltanul és cselekedettel kell sikra szállni mindazért, ami magyar. És velünk lesz az az egy, hatalmas és igazságos Isten segedelme.

Erejében, műveltségében és egységében bizonyítsa be életképességét a nagy Magyar-család.

A gazdatársadalom egyenlő elbánást követel!

Gaál Gaszton beszéde a nyiregyházi gazdaggyűlésen.

November hó 11-én, vasárnap, tartotta nagygyűlését a Magyar Gazdaszövetség a nyírségi és szabolcsi gazdák élénk érdeklődése mellett Nyiregyházán. Több, mint hétszáz gazda hallgatta végig a gyűlés előadóját és tette magáévá az előterjesztett határozati javaslatokat.

Bernát István felsőházi tag elnökölt a gyűlésen. Bevezető szavaiban az egységes gazdafront megalakítását sürgette. A nagy tetszéssel fogadott szavak után Kauszay Tibor vármegyei gazdasági főfelügyelő beszélt, aki a földművelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta. Ezután a város és a vármegye kiküldöttjei köszöntötték a gazdaggyűlést, majd Rácz Lajos, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója a rokon agrárszervezetek nevében szólalt fel és a gazdák tömörülésének jelentőségét méltatta.

A napirend tárgyalása során Vantsó Gyula dr., a Magyar Gazdaszövetség h. igazgatója a földművelő nép társadalmi biztosításáról tartott előadást és indítványára a gyűlés határozati javaslatot fogadott el, mely kimondja, hogy a *gazdaközönség az aggság, rokkantság és baleset esetére való biztosításnak a mezőgazdaságra való kiterjesztését szükségesnek tartja, azonban úgy, hogy ennek intézése feltétlenül a földművelésügyi miniszter hatásköre alá tartozzék.*

Ezután Czettler Jenő, a képviselőház-alelnöke, tartott előadást, amelyben azt fejtegette, hogy *úgy a földbirtokpolitika, mint a hitel és értékesítés kérdésében a nagy- és kiscgazdák érdekei ma azonosak és ezért az egységes gazdafrontot kell megerősíteni.*

Nagy érdeklődéssel hallgatták a gyűlés résztvevői Gaál Gasztonnak a vámokról és kartelekről tartott beszédét. Kifejtette, hogy a gyárpar a mult évben 1800 millió pengő értékű termelvénye után ötmillió pengő adót fizetett, ezzel szemben a mezőgazdaság 3600 millió pengő értékű termelvényét *hetvenmillió pengő adóteher* nyomta. A tapasztalat szerinte megmutatta, hogy a vámpolitika, amely harcú vámok alkalmazásával akart agrárkivitelünk számára jobb feltételeket biztosítani, szintén eredménytelen maradt. *A mai vámrendszer arra jó, hogy alapot adjon a legkülönbözőbb kartelek megalakítására, amiből csak a gazdáknak, mint vevőknek van kárak.* Itt az ideje, hogy a kormány revízió alá vegye az egész vám- és kereskedelmi politikánkat. Határozati javaslatot terjesztett elő, mely a következőket tartalmazza:

„Kereskedelmi és vámpolitikánk nem állhat egyik vagy másik foglalkozási kör jogosulatlan érdekeinek kizárólagos szolgálataiban. A gazdatársadalomtól távol áll, hogy bármily tekintetben is utjában álljon annak, hogy a gyárpar is szabadon, egészségesen fejlődhessen. A gazdaggyűlés még sem hallgathatja el, hogy azt az egyoldalú tulhajtott gyárpari támogatást, mely kereskedelmi politikánkban észlelhető, az ország érdekében állónak el nem ismeri. Egyenlő elbánást követel minden foglalkozási kör számára. Kívánja tehát: 1. vámtörvényünk alapos revízióját; 2. a gyárpari kiváltságok, monopóliumok azonnali megszüntetését és 3. a különféle címeken garázdálkodó kartelalakulatok hatásos megrendszabályozását.”

A gyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta, majd Bernát István a gyűlést bezárta.

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA”
hajnövesztő

egyszermind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőbb legelősebb gyógyszere.

„GAMMA”
hajszappan

teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a fej és a hajbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól.

Orvosilag kipróbálva és ajánlva.

Kapható mindenütt

FRIEDLER-LABORATORIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi-utca 46. szám. Telefon: József 464-71

Revíziós nagygyűlések országszerte.

Hazánk megcsönkítésének tiz éves évfordulója alkalmából az ország minden városában és községében tiltakozó gyűléseket tartottak a trianoni békeszerződés ellen. Nem volt az országnak olyan kis faluja, ahol az elmúlt vasárnap fel ne hangzott volna a kiáltás:

— *Vesszen Trianon!*

A fővárosban két gyűlést is tartottak, egyiket a Vigadóban, a másikat a Petőfi-téren, óriási tömeg jelenlétében. A Vigadóban a Magyar Hiszekegy eléneklése után *Szontagh* Tamás, a Magyar Revíziós Liga elnöke, mondott beszédet és rámutatott arra, hogy ez már a nyolcadik tiltakozó gyűlés.

— A türelem utolsó pillanatait éljük, — szölt a megnyitó beszéd — itt az ideje, hogy mindent elkövessünk, a régi szép, nagy Magyarország visszaállítására.

Urmánczy Nándor nagyhatású beszédében kijelentette, hogy annak idején jórészt elfogult elemekből összetákolt csonka nemzetgyűlés mert dönteni az egész ország nevében a trianoni hóhérszerződés elfogadásáról. Azóta mindenfelé csak pusztul a magyar. Szomorú valóság az, hogy tétlenül nézzük az eseményeket, pedig megalkuvással nem lehet sokra menni. *Meg kell értetni a világgal, hogy nekünk kell itt vezetnünk Közép-Európában, mert csak mi tudjuk Közép-Európa békéjét biztosítani.* A kormánynak azt üzenjük, hogy elég volt az arany középutból, amely csak Szobig és Biharkeresztesig vezet. Tiz év óta egyetlen megszállott községet sem tudtunk visszaszerezni. *Trianont meg kell, meg lehet és meg fogjuk dönteni.*

Lukács György v. b. t. t. országgyűlési képviselő a jogtalanságok, jogfosztások és gyalázatok hosszú sorát sorolta fel beszédében. Vigasztaló érzés, — ugymond — hogy a magyar kérdés világkérdéssé lett. Magyarországot a hazugság propagandája ölte meg, *de az igazság propagandája fogja feltámasztani.*

Lukács György határozati javaslatot terjesztett a nagygyűlés elé, amely kimondja, hogy az utódállamok sohasem teljesítették a békeszerződés rendelkezéseit, negyedszázéves magyar elnyomás alá jutott, a trianoni békeszerződés sohasem lehet alapja a rendnek, békének, kulturális munkának és demokratikus haladásnak. Ezért *a nagygyűlés egyhangulag követeli a trianoni békeszerződés revízióját.*

A nagygyűlés kimondta, hogy a határozati javaslatot megküldik a kormánynak és a Népszövetségnek. A határozati javaslat elfogadása után üdvözlő táviratot küldtek *Rothermere* lordnak, *Mussolininak*, *Hoovernek*, az Egyesült-Államok új elnökének és *Borah* szenátornak. *Rother-*

A nyiregyházi tejszövetkezet új épülete.

A Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám.

Engedélyez jelzálogkölcönöket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet.

mere lordot percekig ünnepelte lelkesen a nagygyűlés közönsége.

Eöttevényi Olivérné a magyar asszonyok nevében mondott beszédet. *Dési* Géza országgyűlési képviselő az utódállamok legutóbbi jubileumával foglalkozott. Csehszlovákiába — mondotta — még magyar szakácskönyvet sem mernek beengedni, ez Csehszlovákia demokráciája. Ausztria, amelyért a világháboruban annyit áldoztunk, províziót kapott azért, amiért tönkretett bennünket. Azzal fejezte be beszédét, hogy már nem tart olyan sokáig a szenvedés, mint ameddig tartott.

Lillin József keresztényszocialista munkás a belső revízió megteremtésének szükségességét hangoztatta. Tüzes irredenta dal eléneklése után oszlott szét a nagygyűlés közönsége.

A Vigadóban tartott gyűléssel egyidőben a Petőfi-téren is gyűlést tartottak, ahol *Ilosvay* János, *Hindy* Zoltán, *Kontra* Aladár, *Bánsági* György, *Kerkay* Sándor és *Vákár* Artur tartottak lelkesítő és buzdító beszédet.

A balesetből utólag fellépett betegség gyógyítási költségeit is az Országos Munkáspénztár fizeti.

Az Országos Gazdasági Munkáspénztárnál baleset esetére biztosított egyének részéről a multban gyakran olyan alapon támasztottak a pénztárral szemben igényt, amelynél a segélyezés alapjául nem az elszennvedett baleset, hanem a balesetből kifolyólag utólag fellépett betegség volt megjelölve. Minthogy az idevonatkozó törvényes intézkedések ebben a kérdésben világos rendelkezéseket minden vonatkozásban nem tartalmaztak, a földmivélsügyi miniszter új rendeletet bocsátott ki. E rendelet értelmében a biztosítottak, az eddigi gyakorlatnak megfelelően, az általuk elszennvedett balesetből kifolyólag utólag fellépett betegség, az ugynevezett baleseti következményes betegség esetében az Országos Gazdasági Munkáspénztár részéről ugyanolyan segélyezésben részesítendőek, mint a baleseti sérültek. A segélyezés előfeltétele azonban, hogy a baleset és a következményes betegség közt az összefüggés minden esetben orvosi szakvélemény alapján megállapítható legyen.

Ez a rendelkezés gyakorlati kihatásában azt jelenti, hogy amennyiben a betegségnek ezen az alapon való jelentkezése megállapítható, a munkaadót egyébként esetleg terhelő költségeket nem ő, hanem az Országos Gazdasági Munkáspénztár köteles viselni, másrészt a munkavállalók a nevezett pénztár részéről ily esetekben is kellő időben orvosi gyógykezelésben részesíthetők.

A Faluszövetség országos mozgalmát indít a versenytermelés erősebb fejlesztése érdekében

A Szövetség tiltakozik a lengyel burgonya behozatala ellen.

November hó 12-én tartotta meg a Faluszövetség rendes havi igazgató-választmányi ülését, melyen megjelent Mayer János földmivvelésügyi miniszter, a szövetség elnöke, Schandl Károly dr. ny. államtitkár, az OKH. vezérigazgatója, a szövetség h. elnöke, Szomjas Lajos ny. államtitkár, Meskó Zoltán ny. államtitkár, társelnökök; Tóth Jenő h. államtitkár, Grabovszky Miklós miniszteri tanácsos, Marschall Ferenc országgyűlési képviselő, az Országos Mezőgazdasági Kamara h. igazgatója, Kaán Károly nyugalmazott államtitkár, Ipolyi Keller Gyula, a Futura vezérigazgatója, Éhn Kálmán, Szabó Sándor országgyűlési képviselők, Láng József gazdasági főtanácsos, a Gazdák Biztosító Szövetkezete vezérigazgatója, Jakabházy János dr. ügyvéd, Máté Imre miniszteri titkár és még sokan mások. A Faluszövetség tisztikara részéről Bajtay Mihály dr. gazdasági főtanácsos, ügyvezető igazgató, Nagy Sándor igazgató, Szekeres László dr. főtitkár és Radnóti István titkár vett részt az ülésen.

Az ülést Mayer János földmivvelésügyi miniszter nyitotta meg. Rámutatott arra az egész világon észlelhető tényre, hogy minden állam a mezőgazdasági termékek fokozottabb előállítására törekszik. Különösen az európai, agrártermékekben behozatalra szoruló államok minden erejük megfeszítésével törekednek arra, hogy a lakosság ellátására szükséges termékeket belső termelés útján állíthassák elő. Olaszország például hihetetlen nagy összegeket fordít mezőgazdaságának fejlesztésére. Nekünk sem szabad e hatalmas méretű világversenyben lemaradnunk. Nálunk azonban első sorban arra kell törekedni, hogy agrártermékeink feleslegét exportálni tudjuk. A most megindult világverseny következtében azonban agrárexportunk igen nagy nehézségekkel küzd. Termékeinket versenyképes minőségi termelés útján kell exportképessé tennünk. E munkában eddig is részt vett a Faluszövetség és a jövőben nagyobb lendülettel és széleskörű országos tevékenységgel fog a Faluszövetség a versenyképes mezőgazdasági termelésért és értékesítésért küzdeni.

Ezután Schandl Károly ny. államtitkár, a Magyar Hét jelentőségéről beszélt, melynek célját: exportunk fejlesztését és importunk csökkentését a Faluszövetség is teljes erejével és sulyával támogatta. Mindezek dacára azonban nagyon kellemetlen ünneprontás történt: akkor, amikor az ideai burgonyatermésünk teljesen fedezi a belső fogyasztást, ötven vagon lengyel burgonyát hozott be a főváros. Indítványozza, hogy a Faluszövetség teljes sulyával tiltakozzék ez ellen az érthetetlen és semmivel sem magyarázható behozatal ellen.

Mayer János földmivvelésügyi miniszter megerősíti azt a tényt, hogy mezőgazdasági termelésünk teljesen fedezi a szükségleteket. A száraz időjárás folytán ugyan csökkent a kapásnövények hozama és a takarmánytermelésünk, azonban inségyről beszélni teljesen képtelenség. Külföldi burgonya behozatalra a kormány nem adhatott engedélyt, mert a burgonya behozatala teljesen szabad. A főváros mellőzte ez esetben a mezőgazdasági lakosság érdekeit, de nem szolgálta a főváros lakosságát sem, mert a lengyel burgonya többbe kerül, mint a magyar. A burgonya behozattal kapcsolatban sokkalta nagyobb veszedelem rejlik abban, hogy ezáltal újabb burgonya betegségeket hurcolhatnak be, amelyekből eddig a földmivvelésügyi kormány és különböző gazdasági intézmények sikeresen óvták meg a magyar burgonyatermelést. Nem tartja helyesnek és indokoltnak tehát a főváros lengyel burgonya behozatalát és üzleti szempontból sem tartja reálisnak.

Mayer János földmivvelésügyi miniszter megállapításai után Bajtay Mihály dr. gazdasági főtanácsos, ügyvezető igazgató, terjesztette elő a Faluszövetség működéséről szóló jelentését. A jelentésben foglalt adatokból a Szövetség újabb térhódítása észlelhető és tevékenységének szélesvonala fejlődése bontakozik ki. A Szövetségben tömörült községi tagok száma: 2448, a helyi fiókszövetségek és tagegyesületek száma: 1200. A Faluszövetség kiegészítője keretében 2200 mezőgazdasági gépet osztottak ki, elsősorban a földbirtokreform útján földhöz jutott kisemberek között. A jelentés beszámol a Faluszövetség által rendezett kiállításokról, különösen kiemeli Benedek Péter földmivvelés-festőművész munkáiból Budapesten rendezett nagyszerű kiállítást. A magyarvári kiállítás rendezése körüli érdemeiért a Faluszövetség Albrecht kir. herceg tiszteletdíját, egy diszes ezüst serleget, kapta. Rubinek Gyula siremlékéhez a Szövetség 500 pengővel járul hozzá. Az ügyvezető igazgatói beszámoló után Schandl Károly h. elnök tájé-

koztatta az igazgató-választmányt a jövő esztendőben Budapesten rendezendő nemzetközi falufejlesztési kongresszus előmunkálatairól.

Grabovszky Miklós és Meskó Zoltán hozzászólásai után Schandl Károly nagy érdeklődés közepette tartott előadást a mezőgazdasági versenytermelés fejlesztéséről. Részletesen ismertette mezőgazdasági termelésünk és kivitelünk mai helyzetét, melynek adatai alapján megállapítja, hogy ha mezőgazdaságunk a világversenyben meg akarja állni helyét, a magyar gazdaságszervelet többtermelés helyett térjen át a versenytermelésre és iparkodjék ne csak többet, hanem jobbat és olcsóbban termelni. A földmivvelésügyi miniszter már megállapította a magyar versenytermelés programjának elemeit. Mezőgazdasági kivitelünk visszaesése még sürgősebbé teszi ennek a programnak a gazdaságszervelet körében való keresztülvitelét. Ha most már azt vesszük figyelembe, hogy a termelés fejlesztésének szüksége főleg a kisgazdaságokban mutatkozik szükségesnek, másrészt az azt a körülményt, hogy a földreform után a szántóföldi területnek háromnegyedrészre van a kis- és törpebirtokosok kezén s ezeknek ma a legnagyobb társadalmi szervezete a Faluszövetség, magától kívánkozik a megállapítás, hogy a versenytermelés propagandáját a Faluszövetségnek kell elvégezni. A Faluszövetség feladatai e téren két részre oszlanak. Először a versenytermelés propagandája az egész kisgazdaságszervelet körében, másodsor a földhözjutottak gazdálkodásának támogatása. A versenytermelési propaganda rendelkezésére áll a Szövetség szervezete és sajtója. A versenytermelés fokozása érdekében termelőversenyeket fog rendezni a Szövetség a versenytermelésben résztvevő községek és gazdák részére, olasz mintára. A versenyekben a legnagyobb termelésátlagot és legjobb minőségű gabonát termelők pénzjutalomban és kitüntetésben részesülnek. A Faluszövetség kiállításai, országos gazda-nagygyűlése, szövetkezetek létesítését célzó tevékenysége mind a versenytermelésünk fejlesztését célozzák. A földreform útján a földhözjutottak gazdálkodásának támogatására szolgál a Faluszövetség szántógép- és kiegészítő-akciója, melynek eddig is igen szép eredménnyel voltak s melynek további fejlesztésére a Faluszövetség a jövőben is mindent elkövet.

Schandl Károly h. elnöknek élénk tetszéssel fogadott előadása után véget ért a nagyjelentőségű választmányi ülés.

Mi szükség van lengyel burgonyára?

A székesfővárosi élelmiszerüzem legutóbbi ötezer mázsás lengyel burgonyabehozatalával 76.747 métermázsára emelkedett ideai burgonyabehozatalunk, kereken 1,600.000 pengő értékben. Ez a behozatal a tavalyihoz képest megkétszereződött. Történik pedig ez akkor, amikor mezőgazdaságunk hangosan panaszolja, hogy nem tudja termékeit értékesíteni. Amikor azok az országok, ahonnan a nem korai burgonyát behoztuk, tőlünk jóformán semmit sem vásárolnak. És amikor hazai burgonyatermésünk belső fogyasztásuknak ellátására teljesen elégséges.

A magyar mezőgazdaság jogosan tiltakozik a korai burgonya behozatala ellen is, ami külön 17.000 mázsával, azaz 421.000 pengővel terhelte meg külforgalmi mérlegünket a múlt évben, 24.000 métermázsával, azaz 600.000 pengővel az ideai év első felében. Hiszen a mi rózsaburgonyánk, szabolcsi burgonyánk elismert világmárka.

Azt még értenénk, ha valamelyik nagy iparvállalatunk hozatta volna be a külföldi burgonyáknak valamely speciális, ipari célra alkalmas fajtát. De ennivaló burgonyánk van elegendő mennyiségben és kitűnő minőségben. A fővárosi élelmiszerüzem külföldi burgonyavásárlása tehát joggal hívja ki a kritikát. A magyar burgonya ügye nemzeti termelésünknek fontos ügye. A külföldi verseny ellen nem védi más, mint kiváló minősége és elégséges mennyisége. Legfeljebb a hazafias, a nemzeti öntudat, amely a haza minden polgárát a belföldi termelés fölösleges károsításától eltiltja. Csak a méltánytalanul drága árkövetelések teszik megokolttá a belföldi termékek mellőzését, a külföldi áruk javára.

Elsülyedt egy személyszállító hajó az Atlanti-Óceánon. Százötven utas fulladt a tengerbe.

A „Vestris” nevű angol gőzös utban volt Amerikából Európa felé. A hajóban helytelenül tárolták a szenet, amely a viharban a hajó egyik oldalán hatalmas hegyet alkotott és a gőzöst féloldalra billentette. A rakodóajtót rosszul zárták be s a viharban víz hatott a gőzös belsejébe. A legénység hiába dolgozott, a hajó süllyedni kezdett. A parancsnok vészjeleket adott le rádión, de csak egy nap múlva érkezett segítség. A „Voltaire” nevű francia gőzös a mentőcsónakokban talált utasokat megmentette, de száznegyvenkilencen, köztük a hajó parancsnoka is, a tengerbe veszttek. Megállapították, hogy bűnös mulasztás idézte elő a katasztrófát. A „Vestris” pusztulásáról hátborzongató részleteket mondtak el a megmenekült utasok. Majdnem egy teljes napon át tartott a süllyedés és a hajón levő háromszáznegyven ember kéztördelő jajveszékelése közben olyan fejetlenség uralkodott, hogy a legénység alig tudta követni a tiszteknek a mentési munkálatokra vonatkozó parancsszavait. Tizenhat mentőcsónak volt a Vestris gőzösn, de ebből csak nyolcat tudtak felhasználni, mert az izgalom miatt a másik nyolc mentőcsónak összetört. Nyolc csónakra azonban nem fért fel háromszáznegyven ember, ezért faanyagokból és az összetört csónakok roncsaiból hirtelen nagy tutajt ácsoltak. Egy mentőcsónak és a veszedelem utolsó óráiban összeeszkábált tutaj eltűnt utasaival együtt a tenger hullámaiban. A mentőcsónakokon és a mentőhajókon rémületes jelenetek játszódtak le, a szerencsétlenek egész testükben reszkettek és haláltraváltan, ájultan rogytak le a mentőhajók fedélzetére. A Myriam nevű francia mentőgőzös egy fiatal férfit és fiatal leányt külön is kimentett a tengerből; ezek a szerencsétlenek több mint tizenhárom óra hosszat egy fagerendába kapaszkodva hanyódtak a tenger vizében és erős életösztönüknek köszönhetően, hogy kékredermetlen mégis a mentőhajóra kerültek.

„A mezőgazdaság érdekeit a legkomolyabb veszély fenyegeti!”

Hitelszövetkezeti nagygyűlés Miskolcon és Egerben,

Az Országos Központi Hitelszövetkezet nagyarányú propagandaakciója során november hó 15-én, Miskolcon, Borsod, Gömör és Abaujtorna vármegye közigazgatási vezetői, földbirtokosai, hitelszövetkezeti tagjai és kisgazdái jelenlétében tartott értekezletet. Az értekezletet több mint négyszáz főnyi hall-

Litvániából Párisig lóháton.

Egy Klüchner-Jeske Syloia nevű színésznő Litvániából (Európa északi részén) Párisig lóháton akarja megtenni az utat. Képünk Berlinbe érkezését ábrázolja, ahova ló és lovása épségben érkezett meg.

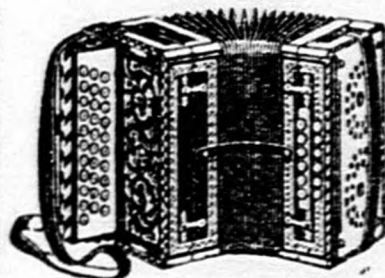
POMPÁS HANGSZEREK

Közvetlenül Európa legnagyobb szétküldésétől.

Tájékoztató árak:

Hegedűk . . . már P 7.90-től
Harmonikák . . . már P 7.80-től
Citerák . . . már P 11.80-től
Klarinétok . . . már P 14.95-től
Mandolinok . . . már P 15.20-tól
Gramofónok . . . már P 29.50-től

60 oldalas új diszfdár-jegyzékünk ingyen!

MEINEL és HEROLD

HANGSZER-,
BESZÉLŐGÉP- ÉS HARMONIKAGYÁR

Budapest, IX/462. Üllői-ut 19. sz.

gatóság részvételével Beniczky Aladár, a vármegye legrégebbi szövetkezeti vezetője nyitotta meg. Majd Bottlik József báró ny. főispán, országgyűlési képviselő meleg szavakkal üdvözölte Schandl Károlyt, mint a magyar szövetkezeti mozgalom kimagasló vezérét és lelkes munkatársait.

Ezután Schandl Károly alelnök-vezérigazgató beszélt az agrárszövetkezeti mozgalom ujjaépítésének jelentőségéről és szükségességéről. Részletesen kifejtette az egyre fokozódó világversenyt, mely a magyar mezőgazdasági termelést fenyegeti s amellyel szemben meg kell erősíteni a magyar földet és a magyar falut és földmivelő népiünket abba a helyzetbe kell hozni, hogy sikerrel küzdhesse végig a gazdasági harcot. Ez csak úgy lehetséges, ha a magyar falu népének meglesz a maga biztos és nyugodt hitele. Ezt a hitelt akarja az OKH tőke-szaporító akciója megszerezni a gazdatársadalom részére. Ennek első feltétele azonban a hitelszövetkezeti üzletrészek és betétek fokozása. Mert ha ez megtörténik, úgy emelkedni fognak a központ által nyújtható hitelek is, lejjebb fog szállni a szövetkezeti kamatláb és idővel áttérhetünk a kisebb személyi hitelek nyújtására.

Percekig tartó taps és éljenzés fogadta Schandl Károly mélyenszántó beszédét, majd Soldos Béla főispán a három vármegye legmesszebbmenő támogatását és együttérzését jelentette be.

Az értekezlet után a diósgyőri vasgyár munkásainak küldöttsége tisztelgett Schandl Károly előtt, akinek megköszönte az OKH áldásos munkásságát, amely a munkások százait juttatta önálló családi otthonhoz.

November hó 16-án Egerben tartott az OKH értekezletet. Lipcsey Péter dr. kormányfőtanácsos, elnök bevezető szavai után Schandl Károly dr. tartotta meg nagyhatású előadását a szövetkezeti propaganda céljáról és eszközeiről, amelynek során élesen rámutatott arra a gazdasági versenyre, amely az európai és a tengerentuli államok között folyik.

— A buzatermés Ausztriában — ugymond — 1919-ben még 1.7 millió q volt, amely 1928-ban 3.5 millió métermázsára növekedett. A rozstermés ezalatt az idő alatt 2.5 millióról 4.9 millió métermázsára, az árpatermés 1.1 millió métermázsáról 2.6 millió métermázsára, a zabtermés 2.1 millió métermázsáról 4.4 millió métermázsára nőtt. Cukorrépatermelését Ausztria majdnem megötszörözte, burgonyatermelése pedig olyan eredményes, hogy már arra gondol, hogy kivitelre is jusson. Olyan adatok ezek, amelyek kell, hogy gondolkodóba ejtsék a magyar mezőgazdákat.

— Ehhez járul még az a körülmény, hogy a tengerentuli államok is komoly veszedelemmel szólnak bele az európai versenytermelésbe. Ismeretes a tengerentuli államok törekvése, amely kartellbe tömörítette ezeket az államokat az európai piacok meghódításáért. Az Egyesült Államokban komoly formában szó van arról, hogy még ráfizetéssel is be akarják hozni Európába termelési feleslegeiket. Hasonló az eset Kanadában. Az első pillanatban világos, hogy a magyar mezőgazdaság érdekeit a legkomolyabb veszedelem fenyegeti.

— A magyar agrártársadalom ezeket az eseményeket nem nézheti tétlenül. Az a mozgalom, amelyik a szövetkezeteket megerősíteni, anyagi erejüket fokozni, tőkájukat felfrissíteni igyekszik, végső eredményben a magyar mezőgazdaság erőit növeli, hogy export-pozícióját fenn tudja tartani Európában. A kérdés súlypontja ott van, ahol rendelkezésre tudjuk állítani a magyar mezőgazdaságnak azokat az eszközöket, amelyek nélkül a versenyt a siker reményében nem veheti fel a népek

agrártermelésével. Ezek közül az eszközök közül a legfontosabb a pénz. Az agrárszövetkezetek anyagi megerősítése nélkül ez a kérdés nem oldható meg, viszont ha a mezőgazdasági hitelt biztossá és olcsóbbá tesszük, elérhető, hogy a tőke megnövekszik, a hitelkeretek is nagyobbak lesznek, illymódon az üzleti költségek jobban megoszlanak és a kamat leszállítása szinte önmagától következik be.

Schandl Károly dr. nagyhatású előadása után Hedry Lőrinc főispán, Okolicsányi Imre alispán, Ivády Béla, Szinyei-Merse Jenő és Krisztián Imre országgyűlési képviselők és Plósz István felsőházi tag szóialtak még fel, majd Várkonyi Sándor főjegyző terjesztett elő határozati javaslatot, amelyben felszólította a kis-, nagy- és középbirtokosokat, hogy üzletrészjegyzések és betétek elhelyezése révén siessenek az agrárszövetkezetek megerősítésére.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház november hó 13-iki, keddi ülésén megszavazták a házadó leszállításáról szóló törvényjavaslatot, majd letárgyalták a szabadhajózást üző magyar tengerhajózási vállalatok állami kedvezményben való részesítéséről szóló törvényjavaslatot, melynek célja az, hogy a kenyér nélkül maradt magyar tengerészeket ismét keresethez juttassák.

A vizi beruházások.

A november hó 14-iki, szerdai ülésen sor került a vizi beruházásokról szóló törvényjavaslat vitájára. A javaslat felhatalmazza a földmivelésügyi minisztert, hogy a magyar fennhatóság alatt levő folyókon elvégeztesse azokat a legsürgősebb szabályozási és rendezési munkálatokat, melyekre az árvíz és a jég levonulása, a községi belsőségek biztosítása, valamint a hajózás fejlesztése és fenntartása szempontjából okvetlenül szükség van. Az ilyen értelmű munkák elvégzése körülbelül tizenöt év alatt történik meg. Sor kerül a Duna, Tisza, Dráva, Mura, Szamos, a Körösök, a Maros, a Sió és a Sajó szabályozási munkálataira, továbbá a soroksári Duna-ág rendezési munkálatainak befejezésére. Az állam 57 millió pengővel járul hozzá a munkálatok költségeihez.

A javaslatot az Egységespárt tagjai valamennyien nagy örömmel üdvözölték, mert ezek a munkálatok mezőgazdasági, kulturális és szociális szempontból éreztetni fogják jótékony hatásukat. Griger Miklós keresztényszocialista és Jánossy Gábor egységespárti képviselők azt kérték, hogy a Rábatorok szabályozási költségeiből semmit se hársítsanak a lakosságra, mert nem bírják a további megadóztatást.

A magyar sajtótermékek sorsa a megszállott területeken.

A szerdai ülésen, az interpellációk során, Karafiáth Jenő egységespárti képviselő szóvátette, hogy az utódállamok kormányai a magyar tudományos és szépirodalmi műveket, továbbá magyarnyelvű sajtótermékeket nem engednek be országaikba. Walkó Lajos külügyminiszter kijelentette, hogy a magyarságnak ezzel a nagy sérelmével már a Népszövetség is foglalkozott, mely a maga részéről fontosnak jelentette ki a könyvek nemzetközi terjesztésének kérdését. A magyar kormány különben állandóan napirenden tartja ezt a kérdést.

A királykérdés.

A szerdai ülésnek második nagyfontosságú eseménye Rassay Károlynak a királykérdéssel kapcsolatban elmondott interpallációja volt, melyre Bethlen István gróf miniszterelnök nyomban válaszolt.

— Sohasem mulasztottam el egy pillanatra sem, — mondotta többek közt a miniszterelnök — hogy ki ne jelentsem akár itt a Házban, akár pedig a sajtó előtt, hogy a kormány semmi körülmények között nem járulna hozzá, hogy a királykérdés a törvényhozás megkerülésével, meglepetésszerűen, puccszerűen intéztessék el. Ugyanakkor kijelentettem, hogy sem külpolitikai, sem belpolitikai, sem pedig gazdasági helyzetünk nem teszi lehetővé, hogy ezzel a kérdéssel, mint időszerű kérdéssel foglalkozzunk. Dacára, hogy már számos alkalommal ugyanigy nyilatkoztam e kérdésben, újból és újból felmerülnek ezek a jelenségek és a magyar közönség egy része több hitelt ad e híreknek, mint a magyar miniszterelnök nyilatkozatának. Óva intem az ország közvéleményét, hogy az ilyen híreknek, melyeket külföldről tervszerűen terjesztenek, hitelt adjon.

A november hó 15-iki, csütörtöki ülésen tovább folytatták a vizi beruházásokról szóló törvényjavaslat vitáját. Az egységespárti szónokok sorra elfogadták a javaslatot és megállapították rendkívüli jelentőségét. A javaslat szerintük a legnagyobb magyar földmivelésügyi miniszternek, Darányi Ignácnak programját folytatja.

Mayer miniszter a vizi beruházásokról.

A november hó 16-iki, pénteki ülésen Mayer János földmivelésügyi miniszter hatalmas beszédben indokolta meg a törvényjavaslat szükségességét. Rámutatott arra, hogy az európai államok között a folyamszabályozás és ár-szabályozás tekintetében Magyarország áll első helyen. Az összes munkák elvégzésére százkilencven millió pengő kellene, ezt azonban az ország mai gazdasági helyzete nem bírja. Kijelenti, hogy amennyiben teherbíró képességünk javul, erre a célra további összegeket bocsát rendelkezésre a kormány. Az egyes felszólalóknak arra a kívánságára, hogy az összes folyókon végeztessék el a szabályozási munkákat, megjegyzi, hogy az erre vonatkozó új javaslat már el is készült és rövid idő múlva a Ház elé kerül.

A miniszter beszéde után általánosságban és részleteiben is elfogadták a nagyjelentőségű javaslatot, majd az Olaszországgal kötött kereskedelmi és hajózási szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át. Bud János gazdasági miniszter megállapította, hogy termelési és kiviteli téren óriási világverseny van és ehhez kell nekünk alkalmazkodnunk. A maga részéről a magángazdaságtól várja a kezdeményezést, mert nem lehet mindent az államra tolni. Külügyi képviseliteink tudnak terhelve munkával, külön szervezet kell tehát, mely állandóan figyeli a piacokat és mely teljesen gazdasági és kereskedelmi alapon áll. Természetes, hogy ezzel a kérdéssel kapcsolatban a termelés megszervezése is fontos. Minden baj forrása a tökeszegénység, mely az iparban és mezőgazdaságban egyaránt érezteti káros hatását. Ha azt akarjuk, hogy gazdasági helyzetünk megjavuljon, nem elég a külkereskedelmi mérlegnek csak kiviteli oldalát nézni, hanem figyelembe kell venni a behozatalt is. Ha takarékosabban élünk és ha az egész közönséget áthatja a takarékoság szelleme, ebben a tekintetben is javulás fog mutatkozni.

A képviselőház november hó 17-én, szombaton és november hó 19-én, hétfőn nem tartott ülést.

A felsőház ülése.

November hó 16-án, pénteken tartotta a felsőház első ülését a nyári szünet után. A napirend tárgyalásának során vita nélkül fogadtak el több kisebb javaslatot és jelentést, majd Bernát István mondotta el interpellációját a könnyelmű válaszok ügyében. Megállapította, hogy 1891. és

A MÁV. és a csendőrség hiv. szállítója

Világhírű The Whitwort kerékpárok kistrészletre, varrógépek, gyermekkocsik gyári árban. Speciális javítóműhely. Kerékpár alkatrészek: friss külsők P 6.80-tól, belsők P 2.10-től, lánc P 3.60, pedál P 3.20-tól stb. Képes árjegyzék 800 képpel ingyen.

Láng Imre műszerész-mester, Budapest, VI. Teréz körút 3. szám. (saroküzlet).

1896. közt a válások száma 1280 körül volt, míg 1909-ben Nagymagyarországon 6337 válóper keletkezett. 1921-ben a válóperek számának, tekintve, hogy az ország lakosságának több, mint felét elvesztettük, a felére kellett volna esőkkenteni, ezzel szemben Csonka-Magyarországon 1921. évben 6188 válóperes ügyet tárgyaltak le, 1923-ban pedig 6600 válóper volt. Érdekes, hogy a válások nem a falusi emberek, hanem a városi lakosság körében történnek. Kérdezi az igazságügyminisztertől, hajlandó-e a válóperek könnyűsége ellen intézkedni?

Pesthy Pál igazságügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra és kijelentette, hogy *máris utasítást adott arra, hogy a válóperek lefolyását megnehezítsék.*

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A magyar-amerikai telefonösszeköttetés ünnepélyes megnyitása.

November hó 11-én, hétfőn délután a budapesti telefonközpontot felhívták a miniszterelnökségi palotából:

— *A kegyelmes ur kéri Washingtonból Kellogg külügyi államtitkár urat!*

A központ felhívta Bécsset, Berlint, az angolországi Rugbyt, majd az amerikai Hultont s ezen keresztül Kellogg államtitkár hivatali szobáját.

Pontosan háromnegyed öt óra volt, amikor a kapcsolás megtörtént s Bethlen István gróf miniszterelnök a telefonkészülékhez ülve, beszélni kezdett. A miniszterelnök angol nyelven a következőket mondotta:

— Itt Bethlen gróf, Magyarország miniszterelnöke. Mister Kellogg, nagyon örvendek, hogy ezen az uton üdvözölhetem. Századunknak nagy technikai vívmányai lehetővé teszik részemre azt, hogy az *Amerikai Egyesült Államok és Magyarország között létesült közvetlen telefonvonal megnyitásának e jelentőségteljes pillanatában, személyesen fejezhessen ki Ön előtt úgy a magam, mint a magyar kormány őszinte jókívánatait úgy Önnek, mint a nagy amerikai nemzet jóléte iránt.*

Kellogg államtitkár a következőképpen válaszolt:

— Az Egyesült Államok elnöke megkért engem, hogy felkérjem Önt, *adja át Magyarországot kormányzójának és a magyar népnek úgy az elnök, mint az Egyesült Államok szívélyes jókívánatait a magyar nép állandó jóléte és boldogsága iránt.* Őszintén boldognak érzem magam, hogy az Ön hangját hallhatom és átérezhetem azt, hogy így a két ország között új kapcsolatot létesíthetünk.

Bethlen István gróf miniszterelnök ezután barátságos szavakat váltott Kellogg államtitkárral, majd bucsút vettek egymástól.

Csehország féktelenül fegyverkezik.

A cseh hadügyi kiadásokról éles bírálatot mondott Törköly József magyar nemzeti párti szenátor a prágai szenátus költségvetési vitájában. Katonai kiadásokra 1716 millió csehkoronát akar fordítani a cseh állam, amelyben minden száz lakosra egy katona esik. Csehország hatszor annyi katonát tart fegyverben, mint a hatvanmillió német birodalom. A légi flottát éjszakai támadások céljából új motorokkal látják el, nem tudni, ki ellen, hiszen Németország és Magyarország még nappali repülő-támadás ellen sem tud védekezni. A féktelen fegyverkezésnek — mondotta Törköly — *az államháztartás összeroppanása lesz a vége.*

Amerikai ujság — rólunk.

A *World* című tekintélyes washingtoni ujság igen rokonszenves cikkben foglalkozik a feldarabolt Magyarország sorsával. Rothermere lord egyetlen kis cikket irt — állapítja meg a lap — *és máris nagy rémület támadt a Balkán-államokban, amelyek kényük-kedvük szerint uralkodnak a zsákmányul nekik juttatott területeken. A trianoni szerző-*

Összenőtt ikerpár.

Amerikában él ez az összenőtt testvérpár. Képünk reggeli közben ábrázolja őket. Mindketten egy széken ülnek.

dés gazdasági büntetteiről ir ezután és megállapítja, hogy azok az utódállamok, amelyek előnyt élveztek Magyarország feldarabolásából, ma ugyanannyit szenvednek, mint Magyarország, mert *nem tudják megemészteni a beléjük kebelezett nemzetiségeket.* Mi indokolhatta, hogy a háboru utáni örületben éppen ezt a szerencsétlen országot pécézték és tették meg a legnagyobb áldozatnak és hogy még a háborut kirobbantó osztrákoknak is egy darabot juttattak a magyar földből? Ha a balkáni béke eredményeit látnák Amerikában, a közvélemény *olyan felháborodásban törne ki, amelyet tudomásul kellene venniök az ezért felelős nemzeteknek és ha akadna valaki, aki ma meg tudná mozgatni ezt a közvéleményt, Franciaország és a Népszövetség bajosan tudna ellentállni ennek a mozgalomnak.*

Maniu barátságot akar Magyarországgal.

Az oláh helyzetet nagyot javítana, egy angol lap szerint, ha Románia *barátságosan intézné el Magyarországgal az optáns-ügyet,* ami az oláh kormány népszerűségét külföldön is növelné. Maniu egyébként — hírek szerint — keresni fogja a magyar-román viszony barátságossá tételét.

MEZŐGAZDASÁG

Az istállótrágya helyes kezelésének szabályai.

A *Felsődunántúli Kamarai Értesítő* november hó 10-iki számában Konez Rezső nyug. jószágfelügyelő írja az alábbiakat:

„Elméletileg minden gazda tudja, hogy a trágya nekünk aranyat ér. De sajnos, be kell vallanunk, hogy sem a kisgazdaságok, sem a közép- és nagybirtokok trágyakezelése és trágyagazdasága nem elég okszerű.

Minden ujságolvasó tudja, hogy Olaszország vaskezű miniszterelnöke, Mussolini milyen szigorú intézkedéssel tette kötelezővé minden falusi udvarban az előírt trágyatelep felállítását, súlyos büntetéssel sújtván a mulasztókat. És az az érdekes, hogy minden olasz gazda, lelkének bensejében igazat adott a nemzet vezérének és szót fogadott.

A trágya megfelelő gyűjtésének, kezelésének és megőrzésének, valamint okszerű kiszórásának *szabályai vannak* s tisztán a nemtörődömség és a lustaság az okai e szabályok be nem tartásának.

E szabályok a következők:

A világ legjobb magasugrója.

Egy Babe nevű angol kutya a világ legjobb magasugrója. Babe 4 és félméteres akadályt is átvész. A kutya értékét 5000 fontra (135.000 pengő) becsülik.

1. Nézetem szerint minden gazdasági udvarban okszerű trágyatelepet kellene készíttetni. A naponta termelt trágyát ide naponta kellene hordani és szétteríteni. Annak a mai helyzetnek, hogy a trágyatermékek szanaszét vannak szórva az egész udvaron és a naponként való elterítést a gazdák nem hajtják végre s kupokban mossá, szárítja azt az eső és a szél úgy, hogy mire kihordásra kerül, nem elkorhadt és érett trágyát, hanem egy tápértékben sokat veszített penész tömeget, amely felhőbe borítja a szerkeret és annak rakóját, — visz ki a földjére, erős kézzel véget kellene szakítani nálunk is.

2. Hibás a trágyakiherdés és eltergetés most divó és általánosan elterjedt rendszere is. Ha jó az idő, vagy beáll a tél fagyja, kihordják az udvarról a rosszul kezelt és értékében sokat veszített trágyát és vagy kupokba rakják, vagy eltergetik a szántatlan földön. Itt mossá tovább az eső és szél járja a tavaszig, amikor jól-rosszul alászántja a gazda. A kupok alatti talajrészbe az eső és a hó kilugozza a trágyát és értékét még jobban csökkenti. Az eltergetés és alászántás nagyon későn történik és tökéletlen is. A helyes eljárás az, hogy a szántóföldre csak annyi trágyát hordjunk ki, amennyit egy nap alatt rögtön alá is tudunk szántani. A többi trágyát a tábla szélén szarvasba kell rakni és leföldelni. Az alászántást nem szabad tavaszra hagyni, mert a tél fagyának és nedvességének kell a trágyát a szántásban a növényekre nézve felvehetővé tenni.

3. A trágya hovaforrdítása és alkalmazása tekintetében is hibák vannak. Ahol szőlőbirtok van, tapasztalataim szerint ott a gazdaság nagyon mostoha elbánásban részesül, mert a szőlőbe hordják a trágyamennyiség nagyobb részét és javát. Részemről fontosabbnak tartom a szántóföldi kulturát hazai viszonyaink között és a jelenlegi rossz szőlő- és bor-konjunktura mellett.

4. Egyenesen büntetni kellene a trágyának tüzelésre való felhasználását. A földkerekségnek bizonyára a trágya a legdrágább tüzelőanyaga.

5. Ugyancsak meg kellene tiltani egy másik lehetetlen szokást, amely az, hogy a legelőkön, illetve a delelőkön összegyűlő trágyát a pásztorok eladják. Ugyanis a delelő jószág ezen a pihenőhelyén aránylag sok trágyát termel. Ez azonban csakis a legelőt illetné, amely ma sok helyen csak sétáló helye a marhának. A svájci és tiroli hegyvidék lakói már ismerik a trágya legelőjavító hatását s fáradságot nem kimélve, az istállóban termelt trágyát órák hosszat

cipelik a hátukon puttyokban fel a hegyi legelőkre, hogy azt mintegy rákenjék a legelőre úgy, mint a lekvárt a kenyérré. De az ő legelőik másképp is néznek ki. Minálunk tehát nem a legelő mennyisége kevés, hanem a minősége minden kritikán aluli.

6. A trágya helytelen kezelése és rossz hovaforrdítása, meg nem becsülése, nemcsak magának a trágyaértéknek elvesztését jelenti, hanem megfosztja a gazdatársadalmat attól a többletbevételtől, amely az okszerű trágyakezelés révén számunkra biztosítható lenne.

Végül tökéletes és célravezető intézkedés volna az a sokak által régóta kért és hangoztatott terv, hogy minden körjegyzőség megkapná a maga elméleti és gyakorlati képzettséggel rendelkező gazdatisztjét, illetve mezőgazdasági jegyzőjét. Ha van közigazgatási és adóügyi jegyző, a mi agrárországunkban mennyivel inkább indokolt lenne a mezőgazdasági jegyzői intézmény megszervezése. Hogy mi minden szépet és jót lehetne a falvakban a gazdasági jegyző révén megvalósítani, arról igen szép eszmefuttatást lehetne írni. Minden legelhagyatottabb, legszegényebb faluban is van a vallásos hitnek, az elemi népoktatásnak, az állami igazgatásnak temploma, háza, hivatala, csak a legfőbb és legbiztosabb nemzeti erőforrásnak: a földművelésnek nincsen künn a falvakban, a valóságos életben gondozója, ápolója."

Lovak elvetélése. Lovaknál is igen gyakran fordulnak elő tömeges elvetélések, ezek oka azonban ritkán fertőzés, többnyire más alapon (erőművi behatások, kifárasztás, tulhideg víz itatása stb.) jelentkeznek. Előfordul azonban lovaknál igazi járványos (fertőző) elvetelés is, melyet sajátos bacillusok idéznek elő. Rendszerint egy évadra szorítkozik, nem huzódik tehát évekre, mint a másfajta állatoknál mutatózó járványos elvetelés. Fertőzött takarmány és ivóvíz közvetíti a fertőzést. Megállapítása különös szakértelmet kíván meg, a legtöbb esetben éppenséggel csak bakteriológiai vizsgálattal lehet a kérdést tisztázni. A védekezés irányelvei a következők: takarmány- és ivóvízváltoztatás, a kancaállományok kisebb csoportokban széthelyezése más-más helyen, fertőtlenítés, az általános egészségügyi rendszabályok betartása és a beteg állatok megfelelő kezelése. Oltási beavatkozástól nem várható eredmény.

Gyengén fakadt herevetés pótlása gabonatarlón. Gabona-védőnövénnyel vetett herével megtörténhetik, hogy kedvezőtlen tavaszi időjárás esetén a here nagyon ritkán kel, vagy száraz időjárásnál annyira kiszárad, hogy nem érdemes meghagyni. Kérdés lehet ilyenkor, hogy ezt a herevetést miképp pótoljuk, elegendő-e a gabonatarló egyszerű megfogasolása és a herevetőmag felüliszórása, vagy pedig a talaj rendes előkészítése szükséges. Csak ritka esetben, nagyon kedvező időjárásnál és akkor fog sikerrel járni a heremagnak egyszerű fogasolás utáni elszórása, ha a tarlón még meglehetősen sok herenövény maradt s csak annak süritéséről akarunk gondoskodni. Egyébként sokkal ajánlatosabb a tarló rendes meghántása, lehengerelese és azután a heremagnak géppel való elvetése, természetesen ez esetben tisztán védőnövénnyel nélkül. Az ilyen herevetés is csak kedvező időjárás esetén sikerül s akkor is csak úgy, ha elég korán, szeptember elején vetettük, mert a telet csak úgy bírja ki, ha a fagyok beálltáig kellőképpen megerősödött. Megerősödését előmozdítandó, igen ajánlatos a növekedést közvetlen a vetés után vagy a keléskor adott holdanként 30—40 kilogramm csilisaléttal elősegíteni.

Kisgazdák! A legolcsóbb törlesztéses kölcsönt folyósítatjuk 35 évre. Bármikor visszafizethető. Kölcsönök már 60 dollártól kezdve kaphatók — csakis földbirtokra. Kötelezővénybélyeg, bekebelezési illeték a kölcsönt nem terheli. Félévi **utólagos** kamat és tőketörlesztés. Kimerítő tájékoztató díjmentesen válaszbélyeg ellenében kívánatra küld a

Magyar Kisgazdák Kölcsönirodája,
Budapest, I., Alkotás-u. 34.

E heti ajándékfüzeteink.

E héten ismét két ingyenkönyvecskét kap a „Vasárnap” valamennyi olvasója. Az egyiket Mutschenbacher Emil dr., az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója, a magyar agrárérdekek nagyszerű harcosa írta

Az agrárstatisztika gyakorlati jelentősége

cimmal. Ez a könyv olyan területre vezeti gazdaolvasóinkat, amelyről eddig csupán homályos fogalmaik voltak. Mutschenbacher Emil dr. eloszlatja a homályt, megvilágítja a kérdést és felhívja reá hangsúlyozottan a gazdák figyelmét. Ha valaki gondosan elolvasta e könyvecskét, tudása gyarapodott és látóköre szélesbedett.

Második füzeteink szerzője Németh Gyula m. kir. kertészeti főfelügyelő, aki értekezését

A gyümölcsfák téli gondozása

cimmal írta meg. A gyümölcsfák ápolásának terén rendkívül sok mulasztás terheli a magyar gazda lelkét! A hanyagság és nemtörődömség óriási kárt okoz és természetesen megfosztja a gazdát biztos jövedelmétől. Itt az ideje, hogy a gyümölcstermelő gazdák végre szakszerű és lelkiismeretes munkát végezzenek. Ebben siet segítségükre a könyvecske, mely pontról-pontra felsorakoztatja a szükséges és el nem odázható tennivalókat. Olvasd el és kövesd a hasznodra való utmutatásokat!

Az író tápértéke és felhasználása. A „Tejgazdasági Szemlé”-ben olvassuk a következő sorokat: Mindeztideig az író tápértékét egészségünk megőrzésénél, helyes és egészséges táplálkozásunk keresztülvitelénél nem méltatták eléggé. Értékes tulajdonságait, melyeket már egy emberöltő óta megállapított a tudomány, nem vették figyelembe. Ezek között leginkább a betegek és gyermekeknél előforduló emésztési zavarok leküzdésére ható tulajdonsága a legértékesebb. Az író mellett jelentékeny mennyiségű lecithint is tartalmaz. A lecithin a könnyen oldható foszforsavas só által az orvosi tudományban első helyet foglal el. Amidőn a tejszínből a vaját készítik, a lecithin kiválik és átmeleg az íróba. Az író friss állapotban és hidegen kell fogyasztani.

A kacsa takarmányozása. Nagy előnye a kacsa tömegtermelésnek, hogy a kacsa már fiatal korában is falánk természetű, az elfogyasztott takarmányt pedig sokkal jobban értékelti huslerakodás formájában, mint a csirkefélék. Másik előnye, hogy eledelének nagyobb része zöldtakarmányból állhat, így növendékacsának tenyésztési célra való nevelésénél 3 rész apróra szecskázott zöldtakarmányra elegendő, ha 1 rész lisztszerű takarmánykeveréket vegyítünk. A placi célra, pecsenyekacsa nevelésnél felerészben zöld- és fele erőtakarmány nagyon jó eredményt hoz. Természetesen kellő mennyiségű és állandóan tiszta, friss ivóvízről nem szabad megfeledkeznünk, de azt olyan módon nyújtjuk, hogy az itatókban uszkálás és fürdésre alkalmas ne adjunk. Az egyes kacsafajták nem egyformán igénylik a fürdővizet. Így pl. az indiai futókacsa és a Chaki-Chambell kacsa — mely különben a kacsák leghornja — nem igényli annyira a fürdővizet, mint az óriás Pekingiek, sőt szivesebben tartózkodnak a gyenge fűves legelőkön.

Az őszi vetés legeltetése, mely többnyire tavasszal történik. táplálékanyagokban gazdag, fiatal növényhez juttatja az állatot. Az őszi legeltetés csak akkor ajánlható, ha a vetés nagyon buján fejlődött s attól kell tartani, hogy az megdől, vagy hogy télen a hótakaró alatt kár éri. Minthogy a juh sokszor tövéig is lerágja a növényeket s ezáltal sokat kipusztít, inkább szarvasmarhával járattuk végig az őszi vetést, hogy azt felületesen lelegelje. A vetéseket csak száraz időben szabad legeltetni, mert a sáros vetést nagyon összetiporják az állatok. Legeltetés idejében a föld kemény legyen, viszont azonban a nagyon fagyos vetés is megérthet az állatoknak.

Hogy védjük meg gyümölcsfáinkat? A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara felkérésére Liphay Sándor dr. november hó 10-én délelőtt Győrött, délután Magyaróvárott, 11-én délelőtt Szombathelyen, délután Kőszegen, 12-én pedig Sopronban gyümölcs- és kertvédelmi előadást tartott. Liphay Sándornak Pestmegyében, Ráckevén tizenkétholdas országos hírű gyümölcsöse van, melynek termékei eddigelé tizenkilenc kitüntetésben részesültek. Liphay Sándor dr. előadásában rámutatott arra,

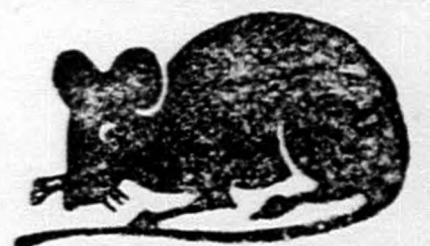

Nyomorék gyermekek iskolája.

Képünk egy elkorcsosodott karu gyermeket ábrázol, amint írni tanul.

hogy az igen nagy károkat okozó téli *araszolók*, az alma fergesedését okozó *almamoly*, a *vértetű* és még egynéhány rovarkártevő ellen ma már jó eredménnyel lehet védekezni, ha a nála jól bevált módszereket alkalmazzák a gyümölcstermelő gazdák. A legelső és főteendő a *gyümölcsfák megtisztogatása*. Igen fontos a *hasznos madarak munkája*, amelyet szintén nem nélkülözhet a gyümölcstermelő gazda. A hasznos madarak ki-mélése, azok elszaporítása, fészek-oduk kirakása által nagyon megkönnyíthetjük a védekezési munkákat. Amikor a védekezési előmunkálatok megtörténtek, kerül csak sor a *permetezésre*. Télen 15—20 százalékos karbolineum alkalmazandó, fagymentes időben ezzel a fán telelő petéket, álcákat nagyrészt elpusztítjuk. Ezután jön a fák tavaszi és nyári permetezése, rágórovarok ellen arzénmeggel, a gyümölcspenész (*monilia*) és lisztharmat ellen kénkészítménnyel, varasodás (*fuszikládium*) és a szilvatáskásodás ellen bordóálléval permetezünk. Permetezésre hazai gyártású védekezőszereket alkalmazunk, amelyek kitűnő védekezőszereknek bizonyultak. A rovarkártevők ellen azonban nem elegendő az arzénal való permetezés, miért is az *araszolók* ellen *enygyűrűk alkalmazása szükséges*; ez pedig abból áll, hogy a fa törzsére az elágazás alatt ujnyi szélességben hernyónyvet kenünk. Az almamoly hernyójának elfogására hullámpapírt alkalmazunk, ahol az összegyűlt hernyókat időnként megsemmisítjük. Vértetű ellen ajánlotta az *almafák tövének télire való kitakarását*, mert a vértetű megtermékenyített nősténnyel ott telelnék át, ezek, ha erős fagy van, elpusztulnak, ha pedig gyengébb tél van, akkor az így felásott fa tövét 20 százalékos gyümölcsfakarbolineummal bepermetezzük és ha nyár folyamán mégis mutatkozna vértetű, azt denaturált szeszbe mártott ronggyal vagy nyullábal szétörzsöljük. A nagyszámban összegyűlt gyümölcstermelők mindenütt a legnagyobb érdeklődéssel hallgatták a tanulságos előadást, melyből megértették, hogy a gyümölcsfaápolás sem nem nehéz, sem nem költséges. Liphay Sándor előadása nyomtatásban is megjelent, amely 80 fillér beküldése ellenében a Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamaránál (Győr, Bisinger-sétány 32.) beszerezhető.

VEGYEN BIZTOS HATÁSU
LUCULLUS
PATKÁNYIRTÓ
SZÁRAZKALBÁSZT

Husból és oly hatóanyagból van készítve, amely csak az egeret és patkányt öli meg, emberre és házi állatra veszélytelen, mindenütt el lehet helyezni.
Tömegesen írt, 1/4 kiló 2.50 pengő, fél kiló 4 pengő, 1 kiló 7 pengő.

Kapható **STANDARD-nál**
jótállással:

Budapest, Kossuth Lajos-utca 17. sz.

Telefon: Aut. 867—35, 895—85

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Traktorkezelői tanfolyam Nagykanizsán.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara Nagykanizsán kéthetes traktorkezelői tanfolyamot nyitott. A tanfolyam célja, hogy a traktortulajdonos kisbirtokosokat és traktorkezeléssel foglalkozó uradalmi alkalmazottakat a különböző rendszerű traktorok kezelésére és a hibák felismerésére kioktassa. A tanfolyamon 22 hallgató vesz részt, akik közül 13 kisbirtokos, 7 uradalmi alkalmazott, 2 volt önálló iparos, akik mint gépészkezelők és traktorkezelők uradalmakban elhelyezkedést keresnek.

Kamarai közgyűlés Kaposvárott.

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara november hó 25-én vasárnap délelőtt fél 10 órakor tartja újraalakuló őszi rendes közgyűlését Kaposvárott, a vármegyeháza nagytermében. Mivel a közgyűlés nyilvános, az elnökség ezután is meghívja mindazokat, akik a kamara működése, a mezőgazdasági és gazdatársadalmi viszonyok iránt érdeklődéssel viseltetnek.

Baromfi- és galambkiállítás Sátoraljaujhelyen.

A Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület Sátoraljaujhelyen baromfi- és galambkiállítást rendezett, amelyet november hó 11-én nyitott meg Mailott Nándor báró, országgyűlési képviselő, az egyesület elnöke. A rendezőbizottság hatalmas és szakszerűen csoportosított anyagot gyűjtött össze, mely nemcsak a közönség tetszését, de a szakértők elismerését is kivívta. A földmivelésügyi minisztériumot Békési Jenő min. tanácsos, a Baromfitenyésztők Országos Egyesületét pedig Winkler János gazd. tanácsos képviselte a kiállításon. Az első díjakat nagybárára Waldbott Frigyesné báróné és Waldbott Kelemenné báróné, valamint Bogyay Elemér és Szén József dr. nyerték el.

Nemzetközi baromfikiállítás Budapesten.

A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete december 6-tól 9-ig az állatvásártelen nemzetközi baromfikiállítást rendez, amelyen a magyar kiállítókon kívül Németország, Ausztria, Jugoszlávia és Románia is részt vesz. A kiállításon több mint háromezer baromfi kerül bemutatásra és a kiállítás iránt, ahol baromfiakon kívül nyulakat, tyúkokat, költő- és nevelőgépeket, baromfiudvarokat és nyulketreceket is bemutatnak, máris országos érdeklődés mutatkozik. A kiállítást Mayer János földmivelésügyi miniszter nyitja meg. A kiállításra utazóknak a kereskedelemügyi miniszter ötvenszázalékos menetdíj-kedvezményt engedélyezett.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara közgyűlése.

A Felsődunántuli Mezőgazdasági Kamara az elmúlt héten közgyűlést tartott Győrött, amelyen Khuen-Héderváry Károly gróf elnök szóváltotta a termelésértékesítés körül mutatkozó nehézségeket. Ormándy János dr. igazgatói jelentésében kifejtette, hogy a Dunántul mezőgazdasága elsősorban az export lebonyolítására volna hivatott. Sürgős szükség van a növényvédelmi törvény elkészítésére, mert ennek hiányában a termékérték harmincöt százaléka elvész. — Glaser Géza a mezőgazdasági export érdekében a behozatali jegyrendszer kiépítését sürgette. Védelmet kért a felburjánzó zöldhitelezés ellen is. — Holtscher Károly a községi háztartások ügyeit tette szóvá. A házadó elengedését és a kereseti adó helyett a megyei pótdadó visszaállítását, valamint a kereseti adó pótlékolását javasolta. Száraz Richárd felhívta a figyelmet, hogy a főváros külföldi burgonyát importál akkor, amikor a magyar burgonya belföldön eladhatatlanul hever. Javaslatot terjesztett elő, hogy a gazdák kérjék a kormánytól a kartell-törvény elkészítését. Elek György a kamattörvény revízióját és a szövetkezeti mozgalom hathatós támogatását sürgette.

Virágoskert-verseny.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara (Keeskemét), virágoskert-versenyt rendez a Tiszavidéken a házi virágoskert művelésben legkiválóbb sikereket elérők számára, a következő hármas csoportban:

I. Tanyai ház kiskertjében legkiválóbbak részére, kisgazdák számára. Díjak: elismerő oklevelek és ajándékok.

II. Falusi ház kiskertjeire. Díjak: elismerő oklevelek és ajándékok.

III. Városi házak kertjeire (e csoportban nem gazdák is versenyezhetnek). Díjak: elismerő oklevelek és ajándékok.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara ezen virágos kiskert művelési versenyére jelentkezni lehet: 1929. évi február hó 1-ig. Aki bejelentkezik, köteles a következőket közölni a Kamara hivatalánál (Debrecen, Hunyadi-u. 5. sz., I. em.):

Jelentkező neve, lakhelye, a versenyben bejelentett kert helye, területe s annak főbb vonásokban felsorolása, hogy ott mit kíván csinálni. A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara a versenyben bejelentett kerteket időközönként szakértőjével megvizsgáltatja.

Az 1. és 3. csoportban jelentkezők közt a szegény sorsuaknak a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara virágvetőmagvakat és virágpalántákat is adományoz. Ez iránti kérelem a bejelentéssel egyidőben községi előjárósági ajánlattal a Kamarával közlendő.

Négy szikjavítási tanfolyam nyílik meg.

A földmivelésügyi kormány a hazai szikes talajok megjavítása érdekében, mint ismeretes, akciót indított. Az akció során a múlt esztendőben talajjavító tanfolyamokat rendezett és ezeket a tanfolyamokat az idén is megismétlik. Hatnapos tanfolyam nyílik: november 26-án Szarvason a gazdasági tanintézetben, december 12-én Békéscsabán a földmivesiskolában, december 19-én Hódmezővásárhelyen a földmivesiskolában és december 5-én Karcagon ugyancsak a földmivesiskolában. Az ingyenes tanfolyamokon résztvehetnek az érdeklődő kisgazdák és azok tizenhetedik életévet betöltött fiai. Jelentkezni az egyes iskolák igazgatóságánál lehet. Akik az intézeteknél kapnak eljárást, ezért naponként két pengőt fizetnek.

Jutalmazni fogják a kiváló tejelési és tenyésztési eredményeket.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület törzskönyvelőbizottsága az elmúlt héten Wellmann Oszkár dr. állatorvosi főiskolai tanár elnöklésével ülést tartott. Konkoly-Thege Sándor dr. előadó, főtitkár javaslatára a bizottság elhatározta, hogy a legkiválóbb tejelési és tenyésztési eredményeket a jövőben értékes tiszteletdíjakkal fogja jutalmazni. Rámutatott előadása további során arra is, hogy kívánatos volna hogy állattenyésztésünk versenyképességének biztosítása érdekében a magyar állattenyésztés jelentős támogatásban részesüljön a kormány részéről.

Szentandrásy György gazdasági tanár ismertette ezután előadásában azokat a nehézségeket, amelyek az Alföldön merültek föl a tejelés-ellenőrzés tekintetében és javaslatára a bizottság elhatározta, hogy ezeknek a nehézségeknek megszüntetése érdekében a népies tejellenőrzés részére a kormány anyagi támogatását fogja kérni.

Batta Pál előadó a szarvasmarhafajták elnevezésének reformjára kiküldött albizottság határozatáról számolt be, amelynek értelmében a jövőben telivér szimenthali, szimenthali és magyar piros-tarka törzskönyvekben fogják a nyugati szarvasmarha-fajtákat nyilvántartani. Folyamatban van ezenkívül a ló-törzskönyvelésnek a megszervezése is, valamint a juh-törzskönyvelés is nagy lépéssel jutott előre a központi juh-törzskönyv bevezetésével. Befejezésül elhatározta a bizottság, hogy felkéri a földmivelésügyi minisztériumot annak az utasításának kiadására, hogy a vármegyei gazdasági felügyelőségek az állattenyésztés fejlesztése érdekében az apaállatbeszerzéseknél első sorban a törzskönyvezett szülőktől származó állatokat részesítsék előnyben.

Nem csak olcsó, hanem jó is

20 méter	Tennisflanell jó bolyhos	30 P
20	" Liliom-vászon, hófehér 80 széles	30 P
20	" Köténykarton, szépen mintázva	30 P
23	" Angin, garantáltan pehelytartó	30 P
23	" ágynemű színes csikkal	30 P
16	" ruhabarchet, finom	30 P

Pósta- és vámilleték az árakban bennfoglaltatik.

Szétküldés utánvétel: **STOLIN JÓZSEF** szövőgyárából, NACHOD, (Csehszlovákia).

Kedvezményes szilvafa a nagykátai járás gazdáinak.

Az ország mai esonka területén a legnemesebb szilva *Nagykátán* és vidékén terem. A nagykátaiak felismerték annak fontosságát, hogy milyen kincs rejlik szilvájukban és mezőgazdasági bizottságot alakítottak *Aczél Mihály* elnök és *Szigeti István* alelnök vezetésével a szilvatermelés fellendítésére. Ebben az esztendőben jelentkezett is az első eredmény, amennyiben a nagykátai járás területén nyolcvan vagon szilva termett, abból huszonnyolc vagonat vásárolt meg a külföld: Svájc, Tirol, Németország, Csehország, Anglia. A nagykátai mezőgazdasági bizottság az elért eredmények alapján fokozott erővel folytatja a mozgalmat és mindent elkövet, hogy a beszercei magvaváló legnemesebb szilva évről-évre nagyobb arányokban kerülhessen a piacra és teljes mértékben kiszorítsa az országból a külföldi szilvát, sőt mentől több jusson belőle a külföldnek is. A földmivelésügyi miniszter is támogatására sietett az országos jelentőségű akciónak és kedvezményes áron ad gyümölcsfákat a gazdaközönségnek. A rendelkezéseket a nagykátai járás községi előljárási bizottsága veszik fel és még az őszi folyamán minden gazda megkapja a megrendelt szilvafákat, hogy még a tél beállta előtt ellíthetesse.

Gyümölcsfaápolási tanfolyamok a Dunántúlon

A Felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara tizenkét téli, tavaszi és nyári gyümölcsfaápolási tanfolyamot rendez. A mostani téli ötnapos tanfolyamot tavasszal ugyanazon hallgatókkal virágzás előtt és nyár elején, a gyümölcsfák virágzása után folytatni fogják. E tanfolyamokra korlátolt számban államköltséges hallgatók vétetnek fel, de érdeklődőket és vendégeket saját költségükön való részvétel mellett szívesen látnak. E tanfolyamok kizárólag gyakorlati célt szolgálnak s a faápoláshoz szükséges eszközöket, a permetezéshez való anyagokat, gépeket is a minisztérium bocsátja rendelkezésre. Jelentkezni lehet „*Gazdakamara, Győr, 2. postafiók 46.*” cím alatt. Eme gyakorlati gyümölcsfaápolási tanfolyamok székhelye és időtartama a következő: *Győrszentiván, Városmiske, Farád* november 26—30-ig, — *Nyulfa, Vasvár, Sopron* december 3—7-ig, — *Gyömör, Kőszeg, Dasztfalu* február 15—19-ig, — *Máriakálnok, Vaszentmihály, Csepreg* február 22—26-ig.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara (Kaposvár) ugyancsak rendez tanfolyamokat a Balaton somogyi és zalai partjai közelében fekvő községekben. *Balatonmária, Balatonboglár, Lengyeltóti, Balatonszárszó, Kőröshegy, Keszthely, Badacsonytomaj, Révfülp, Balatonfüred* és *Csopak* községek lesznek a tanfolyamok gócpontjai, amelyekhez még 3—5 szomszédos község lesz csatolva. A tanfolyam vezetőjének, valamint a gyümölcsfavédelmi szereknek költségeit a földmivelésügyi tárca viseli, sőt 15 résztvevőnek még napi 2—3 pengő napidíjat is ad. Minden gócponton egy 5 napos téli, egy 2 napos tavaszi és egy 2 napos nyári tanfolyam lesz.

Molnár János kispáza, a felsőház tagja meghalt.

Molnár János felsőházi tag, aki a kispázakat képviselte a felsőházban, elhunyt. A volt nemzetgyűlési képviselő résztvett a nyiregyházi gazdagülésen és amikor a gyűlésről hazaérkezett, hirtelen rosszul lett, összesett és meghalt. Az orvos megállapítása szerint agyszélhűdés ölte meg. *Molnár János* politikai szereplése 1920. évben kezdődött, amikor Sárospatakon *Windischgrätz Lajos* herceggel szemben győzelmet aratott a képviselőválasztáson. A választást annak idején petícióval támadták meg, meg is semmisítették és a második választáson már kisebbségben maradt. Azóta Sárospatak politikai és gazdasági életének egyik súlyosszavú tényezője volt. A mezőgazdasági kamarák küldték a felsőházba. Temetésén a felsőházat *Metzner Béla* felsőházi tag képviselte. Utóda *Vasvári József* kispáza lett. *Almássy László*, az Egységespárt értekezletén kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Molnár János* felsőházi tag elhunytáról.

Felavatták a decsi községházat. Diszes ünnepség keretében avatták fel vasárnap a tolnamegyei *Decs* községben a többszázezer pengő költséggel épített diszes községházát. A felavatáson megjelent *Jankó Ágoston* főispán, *Szévald Oszkár* alispán és *Örffy Imre* dr., a kerület országgyűlési képviselője, akit *Dencz Ákos* és *Erődi-Harrach Tihamér* képviselők is leköcsörték kerületébe. *Örffy Imre* ez alkalommal beszámoló beszédet mondott.

Játszi szellő halkán susog.

*Játszi szellő halkán susog a réten,
Lakodalom lesz falunkban a héten.
Lakodalmon mennyasszony lesz a babám,
Nem az enyém, hanem a más oldalán.*

*Elérkezett az esküvő ideje,
Bus könny ragyog a mennyasszony szemébe,
Sápadt arcán szomorúság tükrözik,
A szívébe sötét bánat költözik.*

*Halkan sugja el az eskü-szavakat,
Tudom én azt, hogy ez nem önakarát,
Tudom én azt, hogy most is engem szeret
S hogy a szíve bánatában megreped...*

KUTTOR BARNA (Sajókazinc.)

Reviziós gyűlés Pécsen. A Magyar Nemzeti Szövetség reviziós gyűlést rendezett Pécsen. *Oberhammer Antal* azt fejtegette, hogy a revíziót csak úgy érhetjük el, ha a nemzet minden tagja teljesíti kötelességét. Kérték a kormányt, hogy minden idejét a revízióknak szentelje. *Okolicsányi László* dr., a Nemzeti Szövetség központi kiküldöttje kijelentette, hogy a magyar kormányra kell bízni annak elbírálását, hogy mikor alkalmas a hangulat arra, hogy a magyar ügyet tárgyalás alá vegyék.

Faluszövetségi gyűlés Kiszomborban. Népes gyűlés keretében tartotta meg évi közgyűlését a kiszombori faluszövetségi fiók, ahol megbeszéltek mindazokat a gazdasági kérdéseket, amelyek a falunak égető kérdései. A közgyűlést a székház nagytermében, amelyet zsufolásig megtöltött a gazdaközönség, *Mészáros Pál* jegyző nyitotta meg hazafias beszéddel, reámutatva a gazdaszervezkedés szükségességére. A Faluszövetség képviselőiben *Szekeres László* dr. főtitkár tartott hosszabb előadást az olasz és magyar versenytermelésről, különösen kiemelve azt, hogy meglevő területeinken igyekezzünk nagyobb termésátlagokat elérni azzal, hogy az észszerű és okszerű gazdálkodást nálunk is meghonosítsuk. *Molnár András* bíró hozzászólása után *Schwarcz Rezső* igazgató-tanító a falusi népművelésről beszélt, megemlítve, hogy mindig nagy nehézségekkel küzd a falusi népművelés, mert gazdatársadalmunk még nem elég öntudatos. Sürgette a Faluszövetségbe való tömörülést, továbbá a sajtó támogatását. A gyűlésen résztvevők közül még hozzászóltak *Kohajda Mihály*, *Kiss Ferenc*, *Kohajda Pál*, *Hadik Mihály*, *Faragó Mihály*, *Apjuk Mihály*, vitéz *Csejtey József* és *Csepregi Sándor* kispázák. A gyűlés kimondotta, hogy a téli hónapokban megindítják a gazdasági előadások sorozatát, amelyeknek célja a gazdatársadalom kulturális színvonalának emelése.

Különös temetés.

Egy olasz származású, dús gazdag, amerikai polgárt különös módon temettek el honfitársai. Az elhunytak volt egy életnagyságu viaszszobor, melyet lakásában őrzött. Ezt a szobrot virágokba öltöztették és a temetésen a koporsó után vitték. Mivel a szobor a megszólalásig hasonlított az elhunythoz, a temetési szertartás a jelenlevőkre rendkívül mély benyomást gyakorolt.

Szívből fakadó sóhaj!

Óh! Felettünk uralkodó,
De sok ez a cifra adó!
Ha ezeket kifizetem,
Üresen marad erszényem.
Széjjel nézek magam körül,
Vagy négy pengőm alig kerül,
Mit elküldjek ezen lapért,
E hűséges „Vasárnap“-ért.
Amit oly nehezen várok,
Mert belőle jót tanulok.
Megtanít ez minden jóra,
A mintagazdálkodásra,
Ajánlom is mindenkinek,
Minden jó ismerőseimnek.
Rendeljék meg ezen lapot,
E hűséges „Vasárnap“-ot,
Legyen kettes vasárnapjok.
Igy tűnnek el a nagy gondok,
Az egyiket olvassátok,
A másikat imádjátok.
Istenünknek hálát adva,
Járjatok hűn a templomba.

TÓZSÉR JÓZSEF (Kondó.)

A csehek kiutasítottak egy magyar református lelkészt. A megszállott Felvidékről ismét kiutasítottak egy magyar református lelkészt, *Kajdy* Menyhértet, az alsó-mihályi református hívek papját. A kiutasítás oka az volt, hogy *Kajdy* magyar tanítót kért a község református lakossága által felállított új iskolába s minthogy a hatóságok nem teljesítették a község kérését, az egyházközség nevében maga szerződtetett magyar tanítót.

Népházavatás a gyulai tanyákon. Az elmúlt vasárnap Gyula határában, a tanyai lakosság gazdasági, kulturális és szociális érdekeit istápoló gyulagyürkehelyi Faluszövetség szép ünnepség keretében avatta fel a földmívelésügyi miniszter és a Faluszövetség támogatásával felépített népházát. Az ünnepségen az országos Faluszövetséget *Radnóti* István titkár, Gyula város községét *Varga* Gyula dr., polgármester, *Góg* András városi tanácsstag, *Fettner* József tüzoltó főparancsnok, *Haas* Márton városi intéző, *Szilágyi* Mihály és *Holczer* János leventeoktatók képviselték. Az ujonnan felépített népház feldiszített nagytermében zajlott le az ünnepség, amelyet a gyulagyürkehelyi Faluszövetség férfizenekarának (amelynek játékosai a tanyai gazdák fiából kerültek ki), játéka vezetett be. *Konrád* Jenő tanyai tanító, a népház létesítésének agilis szervezője, ismertette a népház történetét, majd *Varga* Gyula dr. polgármester, a Faluszövetségnek, mint a tanyai magyarság érdekeinek védelmezőjének, jelentőségét emelte ki. Ezután *Radnóti* István mondott hosszabb beszédet a népházak jelentőségéről és nemzeti hivatásáról. *Demkó* József, a Kör elnöke, vette át ezután megható szavak kíséretében a népházat. Az ünnepség után a népházban felállított színpadon a tanyai ifjúság műkedvelői színlelőadást tartott igen nagy sikerrel. Az előadás után vacsora fejezte be a gyulai tanyai magyarság jelentőségteljes ünnepét. A népház létesítése körül különösképen a gyulagyürkehelyi Faluszövetség vezetői buzgólkodtak, így elsősorban *Konrád* Jenő tanító, *Demkó* József elnök, *Góg* Péter, a népház godnoka, *M. Kempf* József, *Nyiry* Lajos, *Dányi* Péter és *Gerebenics* Péter tanyai gazdák.

Forgószél söpörte végig Angliát. Példátlan erejű forgószél söpörte végig Angliát s szélvész, amely Dél-walesben óránként 190 kilométer sebességet ért el Londonban a vihar több házat rombadöntött s a lehulló téglák, cserepek és cégtáblák több, mint kétszáz személyt sebesített meg. A viharnek *nyolc* halálos áldozata van Angliában. Az orkán erejére jellemző, hogy egy nagy londoni pályaudvar forgalma egy óráig szünetelt, mert a ledöntött fák elzárták a vágányokat. Dél-walesben harminc család vált hajléktalanná a vihar következtében.

Pusztít a tüdővész. Most jelent meg a legújabb statisztikai kimutatás a fertőző betegségek pusztításáról. Magyarországon július—szeptember havában 4026 ember pusztult el tüdővészben. A többi fertőző betegség is nagy számmal szedte áldozatait a három hónap alatt, főként pedig a hastífusz (435 halálos áldozata volt), a vérhas (246 halálozással), a szamarhurut (244 halálos esettel) stb.

Az evangélikus egyház közgyűlése. Az evangélikus egyház most tartotta országos közgyűlését *Radvánszky* Albert báró elnöklésével. A közgyűlésen résztvettek az összes evangélikus püspökök és egyházi vezető emberek. *Radvánszky* báró így kezdte beszédét: A hitetlenség és az erkölcstelenség az utóbbi időben erősen tért foglal, nagy tömegek fordultak szembe a vallással, de Istennek hála, minden gyülekezet körében van egy nagyobb csapat, amely vallásos érzéssel vivja az élet harcát. *Kuthy* Dezső egyetemes főtitkár olvasta fel az évi jelentést, amely szerint az evangélikusok tovább hangoztatják felsőházi sérelmük orvoslásának szükségességét és szorgalmazzák azt is, hogy egyházuk állami hozzájárulását a békeévek mértékére emeljék fel. Ezután kijelentette a főtitkár, hogy minden látszólagos torzskodás ellenére nem kell félni a felekezeti béke felborulásától. Az egyetemes közgyűlés hosszasan ünnepelte *Rothermere* lordot, aki megleghangu levelet intézett az evangélikus egyházhoz.

Ismét eltemetett egy olasz városkát a tüzes láva. Az Etna tüzhányóból kitörő lávafolyam *Carrabas* városkát is elöntötte és néhány óra alatt a tüzes lávatömeg eltemette valamennyi házával együtt az egész kis várost. A tüzhányó lávája egyébként már lassabban ömlik s remélik, hogy *Carrabas* városkán túl nem messze terjeszkedik. Itt említjük meg, hogy a *Vezuv*-tüzhányó is kitört, de veszedelemtől nem kell tartani.

Tanítókat jutalmaztak a Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlésén. A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlésével kapcsolatosan Budapesten a Kálvin-téri református templomban vasárnap reggel ünnepi istentisztelet volt, amely után *Ravasz* László dr. püspök a következő új lelkészeket szentelte fel: *Bagó* Bálint (Old), *Gubacsy* Gábor (Garé), *Kudar* Dezső (Sámód), *Lombos* Alfréd (Bonyhád), *Farkas* Béla (Lajosmizse), *Molnár* Lajos (Kosd) és *Ecsedy* Aladár (Bethesda-kórház). A közgyűlésen *Szabó* Béla dr. kir. tanfelügyelő az elemi iskolák helyzetéről tett jelentésével kapcsolatban javasolta, hogy *Fejes* Lajos sellyei, *Dely* Gyula bölskei, *Györy* János öcsényi, *Rau* Erzsébet budapesti skótmissziói, *Asztalos* Teréz ceglédi, *Écsy* Balázs szabadszállási és *Szűcs* Lajos volt tanítókat tüntesse ki az igazgatói címmel. A közgyűlés a javaslatot elfogadta. A közgyűlést *Ravasz* László dr. püspök imája zárta be, amelyben „Óceánokon innen és óceánokon túl élő magyarokért“ mondott fohászt.

Gamma, orvosok által elismert hajnövesztő szer, egyszer-smind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtokéletesebb gyógyszere; továbbá a „Gamma“ hajszappan teljesen feleslegessé tesz minden más hajmosó használatát, mert általa a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Gyártja: *Friedler* Laboratórium, Budapest, *Murányi*-u. 46.

Kifosztották a csurgói főszolgabírói hivatalát. A csurgói főszolgabírói hivatalban betörők jártak, akik felnyitva a pénzszekekrényt, néhány ezer pengőt vittek el. A nyomozás során megállapították, hogy az ismeretlen betörők horgolótüvel nyitották fel a hivatal kasszáját. A rendőrség előtt már régebben több elfogott betörő bebizonyította, hogy a pénzszekekrényeket még egy egyszerű szeggel is ki lehet nyitni. Minden csak a készültségtől függ. Ugy látszik, Csurgón is ügyeskezik betörők jártak. A csurgói csendőrség értesítésére a budapesti főkapitányság is széleskörű nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

Kölcsönt óhajtók

fordulhatnak közvetlenül

Agrária Részvénytársasághoz

Budapest, Erzsébet-körut 2. Tel. J. 418-79.

Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliárd **amortizációs kölcsönt** 7½ százalékos típusban **készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezési illetékmentesen** kötelezvényre kaphatnak rövidebb vagy hosszabb időre **kisbirtokosok is.**

Kölcsönt ajánlókat jutalékban részesítünk.

A horvát egyetemi ifjuság üdvözölte Várnai Ferencet szerencsés megmenekülése alkalmából. Várnai Ferencet, a fiatal magyar író, a *Vasárnap* baranyai munkatársát, autóbaleset érte. Pécsen a Fiumei-utcában egy gyorsteherautó ütötte el, de oly szerencsésen, hogy, jelentéktelen sérülését leszámítva, semmi komolyabb baja nem történt. E szerencsés megmenekülése alkalmával számosan üdvözölték Várnai Ferencet, többek között a jelenleg Magyarországon tartózkodó *Stepan Sukk* zágrábi diákvezér is, aki a horvát egyetemi ifjuság üdvözlését tolmácsolta. Jóleső érzéssel tölt el bennünket az a rokonszenv, mely Várnai Ferenc és a horvát ifjuság között fennáll. Lapunk olvasói, akik gyakran élvezhetik Várnai izzó hangú és magyarságu cikkei, bizonyára tisztában vannak eme barátság értékével. Mert a horvát nép nekünk fegyvertársunk abban a harcban, mely hivatva van bizonyítani Trianon tarthatatlanságát és világgá kiáltani: *kulturált területeket barbár államalakulatokba beolvasztani nem lehet.* Várnai az üdvözést horvát nyelven köszönte meg, utalt ama kapcsolatokra, melyek őt a horvát nemzethez fűzik, elismeréssel szólt kulturájukról és kijelentette, hogy téli utazása alkalmával Zágrábba is ellátogat.

Kivándorlási hiénák garázdálkodnak. Kanadába az utóbbi időkben sok magyar vándorolt ki, akiknek sorsáról nem érkezett semmiféle értesítés. Most egy református pap, aki az egyik európai kikötőben teljesít szolgálatot, arról értesítette a belügyminisztériumot, hogy *több magyar kivándorló szomorú sorsáról biztos tudomást szerzett s ebből következtetni lehet a többi eltűnt kivándorló magyar életkörülményeire is.* A református pap megtudta, hogy a magyarok Kanadába akartak kimenni, de az ügynökök biztató ígéreteire Dél-Amerikába vándoroltak. Az ügynökök már az uton kifosztották őket s Dél-Amerikában a legborzalmasabb körülmények között *sinylődnek.* Hozzá tartozóiknak nem tudnak értesítést küldeni s itthon azt hiszik, hogy Kanadában vannak. A református pap bejelentésére most a magyar kormány erélyes lépéseket fog tenni a lelkiismeretlen kivándorlási hiénák üzelmeinek megakadályozására.

Elfoglalta trónját az új Japán császár. Kiotóban, a régi Japán fővárosban, a napokban koronázták meg ünnepélyes szertartások közben *Hirohitót*, az új Japán császárt, aki, mint a császári ház százhuszonegyedik uralkodója, birtokába vette a Japán császárok szent jelvényeit. Mikor Hirohitó császár az ősi szertartások szerint közölte ősei szellemével, hogy trónralépett, az ünnepélyes szertartás közepén *hirtelen eldőlt a két nap óta zuhogó eső és gyönyörű szivárvány jelent meg az égen,* amit kedvező előjelnek tekintenek az új császár uralkodására.

Régi kedvteléseim.

Szerettem este üldögni
S hallgatni csendes éneket.
— Elringatott e dajka-dallam,
Elringatott, mint gyermeket.

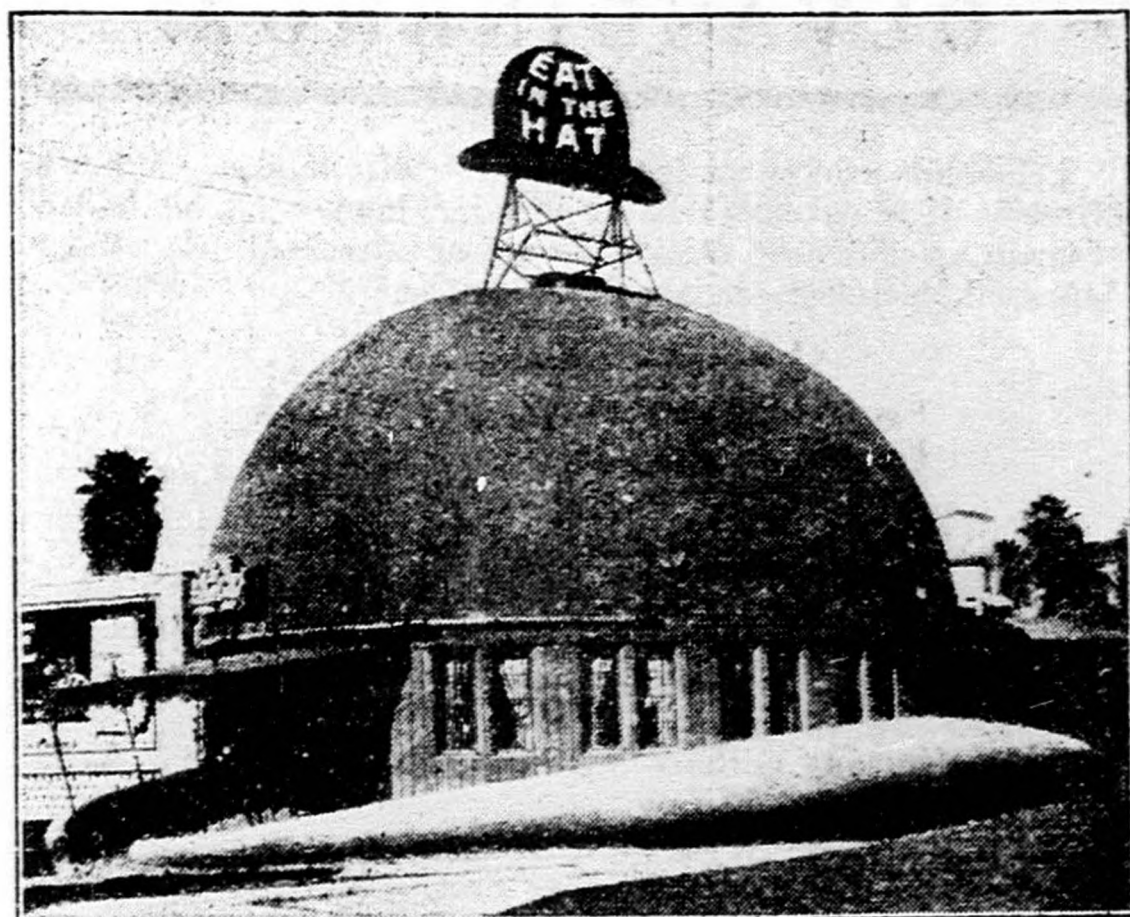
Szerettem hegyről völgybe nézni,
Ha égtek már a csillagok.
S ha hó esett a szemhatárra:
A mélység szíve meghatott.

Szerettem rózsás arcba nézni
S becézni selymes, lágy haját.
— Olyankor szomjas vágy kísértett,
Hogy csókra nyujtsam ajkamat.

Szerettem járni templomunkba
S imádkozni morzsolva csöndesen.
— Bus, nyugtalan, verő szívemnek
Oly jól esett, ha könnyezem.

Szerettem, ó, nagyon szerettem!
Ó, régi kedvteléseim...
Be' messze mindez! Ma tündököm:
Hogy elrepültek éveim...

KOVÁCH FERENC.

Kalap — mint vendéglő.

Amerika a reklám, a hirdetés hazája. Ezen a téren az amerikaiak kifogyhatatlanok az ötletekben és üzleti sikereiknek titka a kitűnő reklámban rejlik. Képünk egy kalapgyár legújabb reklámját mutatja be. A gyár egy kalapformájú épületet emeltetett, melyben vendéglőt rendeztek be. A reklám ügyes, ötletes és bizonyosan sikert arat.

Husz pengő egy léggömbért. A léggömb magasabb rétegeinek kutatására alakított nemzetközi bizottság — melynek munkájában Magyarország is résztvesz — legközelebb naponta aerológiai megfigyeléseket rendez a Föld legkülönbözőbb pontjain. Magyarországon Budapesten, Szegeden és Szombathelyen történnek ilyen megfigyelések naponta és pedig Budapesten a Mátyásföldön felbocsájtandó műszeres léggömbökkel, Szegeden és Szombathelyen repülőgéppel 6—8 kilométer magassáig felvitt speciális meteorográfokkal. A léggömbök 15—20 kilométer magasságban szétpukkanak, a műszerkosár innen ejtőernyő segítségével ereszkedik *Budapesttől 100—150 kilométer távolságban a földre.* Megtalálóját kéri a Meteorológiai Intézet, hogy *husz pengő jutalom ellenében a kosárra erősített levélben található utasítás szerint járjon el a műszerrel és felszereléssel, amely különben is mint állami tulajdon a törvény védelme alatt áll.* A műszerkosár felbontása, vagy a felszerelés megron-gálása természetesen tilos.

Az állami Tanítók kettős ünnepe. Az Állami Tanítók Országos Egyesülete fennállásának 30 éves, a hatosztályos népiskola megteremtésének 60 éves évfordulója alkalmából disz-közgyűlést tartott. *Galla Endre* elnöki megnyitója után *Kőrösi Henrik* a hatvanéves népoktatási törvény történetét ismertette, majd vitéz *Csorba Ödön* főtitkár vázolta az egyesület 30 éves történetét. A közgyűlés után *József főherceg* megnyitotta a tanítók kiállítását. Megnyitó beszédében a királyi herceg meleg szavakkal emlékezett meg *a magyar tanítóknak a békében teljesített értékes munkásságáról s a háboruban tanusított hősiességéről.*

Kitűnő hatású célszerű új patkányirtó anyagot hoztak forgalomba. A budapesti *Standard* laboratóriumnak sikerült megszerezni *James Stoward* San-Franciskói műegyetemi professzornak szabadalmát, a *patkányirtó száraz kolbászt*, melynek előállítására ugyanolyan, mint a házi füstölt kolbászé és óriási előnye, hogy a bentlevő hatóanyag csak a patkányt és egeret öli meg, emberre és háziállatra teljesen veszélytelen, így mindenütt felrakható. A próbaírtások mindenütt teljes eredménnyel végződtek és előkelő szakemberek mint a jelenkor legtekélyesebb irtóanyagát ajánlják. Gazdasági és közegészségügyi szempontból ez az új irtószer óriási értéket képvisel, miért is ezt nagybecsű olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Szívből fakadó sóhaj!

Óh! Felettünk uralkodó,
De sok ez a cifra adó!
Ha ezeket kifizetem,
Üresen marad erszényem.
Széjjel nézek magam körül,
Vagy négy pengőm alig kerül,
Mit elküldjek ezen lapért,
E hűséges „Vasárnap“-ért.
Amit oly nehezen várok,
Mert belőle jót tanulok.
Megtanít ez minden jóra,
A mintagazdálkodásra,
Ajánlom is mindenkinek,
Minden jó ismerőseimnek.
Rendeljék meg ezen lapot,
E hűséges „Vasárnap“-ot,
Legyen kettes vasárnapjok.
Igy tűnnek el a nagy gondok,
Az egyiket olvassátok,
A másikat imádjátok.
Istenünknek hálát adva,
Járjatok hűn a templomba.

TÓZSÉR JÓZSEF (Kondó.)

A csehek kiutasítottak egy magyar református lelkészt. A megszállott Felvidékről ismét kiutasítottak egy magyar református lelkészt, *Kajdy* Menyhértet, az alsó-mihályi református hívek papját. A kiutasítás oka az volt, hogy *Kajdy* magyar tanítót kért a község református lakossága által felállított új iskolába s minthogy a hatóságok nem teljesítették a község kérését, az egyházközség nevében maga szerződtetett magyar tanítót.

Népházavatás a gyulai tanyákon. Az elmúlt vasárnap Gyula határában, a tanyai lakosság gazdasági, kulturális és szociális érdekeit istápoló gyulagyürkehelyi Faluszövetség szép ünnepség keretében avatta fel a földmívelésügyi miniszter és a Faluszövetség támogatásával felépített népházát. Az ünnepségen az országos Faluszövetséget *Radnóti* István titkár, Gyula város közönségét *Varga* Gyula dr., polgármester, *Góg* András városi tanácsstag, *Fettner* József tüzoltó főparancsnok, *Haas* Márton városi intéző, *Szilágyi* Mihály és *Holczer* János leventeoktatók képviselték. Az ujonnan felépített népház feldiszített nagytermében zajlott le az ünnepség, amelyet a gyulagyürkehelyi Faluszövetség férfizenekarának (amelynek játékosai a tanyai gazdák flauból kerültek ki), játéka vezetett be. *Konrád* Jenő tanyai tanító, a népház létesítésének agilis szervezője, ismertette a népház történetét, majd *Varga* Gyula dr. polgármester, a Faluszövetségnek, mint a tanyai magyarság érdekeinek védelmezőjének, jelentőségét emelte ki. Ezután *Radnóti* István mondott hosszabb beszédet a népházak jelentőségéről és nemzeti hivatásáról. *Demkó* József, a Kör elnöke, vette át ezután megható szavak kíséretében a népházát. Az ünnepség után a népházban felállított színpadon a tanyai ifjúság műkedvelői színelőadást tartott igen nagy sikerrel. Az előadás után vacsora fejezte be a gyulai tanyai magyarság jelentőségteljes ünnepét. A népház létesítése körül különösképen a gyulagyürkehelyi Faluszövetség vezetői buzgólkodtak, így elsősorban *Konrád* Jenő tanító, *Demkó* József elnök, *Góg* Péter, a népház gondnoka, *M. Kempf* József, *Nyiry* Lajos, *Dányi* Péter és *Gerebenics* Péter tanyai gazdák.

Forgószél söpörte végig Angliát. Példátlan erejű forgószél söpörte végig Angliát s szélvész, amely Dél-walesben óránként 190 kilométer sebességet ért el Londonban a vihar több házat rombadöntött s a lehulló téglák, cserepek és cégtáblák több, mint kétszáz személyt sebesítettek meg. A viharnek *nyolc halálos áldozata van Angliában.* Az orkán erejére jellemző, hogy egy nagy londoni pályaudvar forgalma egy óráig szünetelt, mert a ledöntött fák elzárták a vágányokat. Dél-walesben harminc család vált hajléktalanná a vihar következtében.

Pusztít a tüdővész. Most jelent meg a legújabb statisztikai kimutatás a fertőző betegségek pusztításáról. Magyarországon július—szeptember havában 4026 ember pusztult el tüdővészben. A többi fertőző betegség is nagy számmal szedte áldozatait a három hónap alatt, főként pedig a hastífusz (435 halálos áldozata volt), a vérhas (246 halálozással), a szamarhurut (244 halálos esettel) stb.

Az evangélikus egyház közgyűlése. Az evangélikus egyház most tartotta országos közgyűlését *Radvánszky* Albert báró elnöklésével. A közgyűlésen résztvettek az összes evangélikus püspökök és egyházi vezető emberek. *Radvánszky* báró így kezdte beszédét: A hitetlenség és az erkölcstelenség az utóbbi időben erősen tért foglal, nagy tömegek fordultak szembe a vallással, de Istennek hála, minden gyülekezet körében van egy nagyobb csapat, amely vallásos érzéssel vivja az élet harcát. *Kuthy* Dezső egyetemes főtitkár olvasta fel az évi jelentést, amely szerint az evangélikusok tovább hangoztatják felsőházi sérelmük orvoslásának szükségességét és szorgalmazzák azt is, hogy egyházuk állami hozzájárulását a békeévek mértékére emeljék fel. Ezután kijelentette a főtitkár, hogy minden látszólagos torzskodás ellenére nem kell félni a felekezeti béke felborulásától. Az egyetemes közgyűlés hosszasan ünnepelte *Rothermere* lordot, aki megleghangu levelet intézett az evangélikus egyházhoz.

Ismét eltemetett egy olasz városkát a tüzes láva. Az Etna tüzihányóból kitörő lávafolyam *Carrabas* városkát is elöntötte és néhány óra alatt a tüzes lávatömeg eltemette valamennyi házával együtt az egész kis várost. A tüzihányó lávája egyébként már lassabban ömlik s remélik, hogy *Carrabas* városkán túl nem messze terjeszkedik. Itt említjük meg, hogy a *Vezuv*-tüzihányó is kitört, de veszedelemtől nem kell tartani.

Tanítókat jutalmaztak a Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlésén. A Dunamelléki Református Egyházkerület közgyűlésével kapcsolatosan Budapesten a Kálvin-téri református templomban vasárnap reggel ünnepi istentisztelet volt, amely után *Ravasz* László dr. püspök a következő új lelkészeket szentelte fel: *Bagó* Bálint (Old), *Gubacsy* Gábor (Garé), *Kudar* Dezső (Sámód), *Lombos* Alfréd (Bonyhád), *Farkas* Béla (Lajosmizse), *Molnár* Lajos (Kosd) és *Ecsedy* Aladár (Bethesda-kórház). A közgyűlésen *Szabó* Béla dr. kir. tanfelügyelő az elemi iskolák helyzetéről tett jelentésével kapcsolatban javasolta, hogy *Fejes* Lajos sellyei, *Dely* Gyula bölskei, *Győry* János öcsényi, *Rau* Erzsébet budapesti skótmissziói, *Asztalos* Teréz ceglédi, *Écsy* Balázs szabadszállási és *Szűcs* Lajos volt tanítókat tüntesse ki az igazgatói címmel. A közgyűlés a javaslatot elfogadta. A közgyűlést *Ravasz* László dr. püspök imája zárta be, amelyben „Óceánokon innen és óceánokon túl élő magyarokért” mondott fohászt.

Gamma, orvosok által elismert hajnövesztő szer, egyszer-smind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legtökéletesebb gyógyszere; továbbá a „Gamma” hajszappan teljesen feleslegessé tesz minden más hajmosó használatát, mert általa a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Kapható minden gyógyszertárban és drogériában. Gyártja: Friedler Laboratórium, Budapest, Murányi-u. 46.

Kifosztották a csurgói főszolgabírói hivatalát. A csurgói főszolgabírói hivatalban betörők jártak, akik felnyitva a pénzszekekrényt, néhány ezer pengőt vittek el. A nyomozás során megállapították, hogy az ismeretlen betörők horgolótüvel nyitották fel a hivatal kasszáját. A rendőrség előtt már régebben több elfogott betörő bebizonyította, hogy a pénzszekekrényeket még egy egyszerű szeggel is ki lehet nyitni. Minden csak a kezűgyességétől függ. Ugy látszik, Csurgón is ügyeskezik betörők jártak. A csurgói csendőrség értesítésére a budapesti főkapitányság is széleskörű nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

Kölcsönt óhajtók

fordulhatnak közvetlenül

Agrária Részvénytársasághoz

Budapest, Erzsébet-körut 2. Tel. J. 418-79.

Sürgősen kihelyezünk birtokra, házakra néhány milliárd amortizációs kölcsönt 7½ százalékos típusban készpénzben is. Amerikai bankkölcsönt bekebelezési illetékmentesen kötelezvényre kaphatnak rövidebb vagy hosszabb időre kisbirtokosok is.

Kölcsönt ajánlókat jutalékban részesítünk.

A horvát egyetemi ifjuság üdvözölte Várnai Ferencet szerencsés megmenekülése alkalmából. Várnai Ferencet, a fiatal magyar író, a *Vasárnap* baranyai munkatársát, autóbaleset érte. Pécsen a Fiumei-utcában egy gyorsteherautó ütötte el, de oly szerencsésen, hogy, jelentéktelen sérülését leszámítva, semmi komolyabb baja nem történt. E szerencsés megmenekülése alkalmával számosan üdvözölték Várnai Ferencet, többek között a jelenleg Magyarországon tartózkodó *Stepan Sukk* zágrábi diákvezér is, aki a horvát egyetemi ifjuság üdvözlését tolmácsolta. Jóleső érzéssel tölt el bennünket az a rokonszenv, mely Várnai Ferenc és a horvát ifjuság között fennáll. Lapunk olvasói, akik gyakran élvezhetik Várnai izzó hangú és magyarságu cikkei, bizonyára tisztában vannak eme barátság értékével. Mert a horvát nép nekünk fegyvertársunk abban a harcban, mely hivatva van bebizonyítani Trianon tarthatatlanságát és világgá kiáltani: *kulturált területeket barbár államalakulatokba beolvasztani nem lehet.* Várnai az üdvözést horvát nyelven köszönte meg, utalt ama kapcsolatokra, melyek őt a horvát nemzethez fűzik, elismeréssel szólt kulturájukról és kijelentette, hogy téli utazása alkalmával Zágrábba is ellátogat.

Kivándorlási hiénák garázdálkodnak. Kanadába az utóbbi időkben sok magyar vándorolt ki, akiknek sorsáról nem érkezett semmiféle értesítés. Most egy református pap, aki az egyik európai kikötőben teljesít szolgálatot, arról értesítette a belügyminisztériumot, hogy *több magyar kivándorló szomorú sorsáról biztos tudomást szerzett s ebből következtetni lehet a többi eltiint kivándorló magyar életkörülményeire is.* A református pap megtudta, hogy a magyarok Kanadába akartak kimenni, de az ügynökök biztató ígéreteire Dél-Amerikába vándoroltak. Az ügynökök már az uton kifosztották őket s Dél-Amerikában a legborzalmasabb körülmények között *sinylődnek.* Hozzá tartozóiknak nem tudnak értesítést küldeni s itthon azt hiszik, hogy Kanadában vannak. A református pap bejelentésére most a magyar kormány erélyes lépéseket fog tenni a lelkiismeretlen kivándorlási hiénák üzelmeinek megakadályozására.

Elfoglalta trónját az új Japán császár. Kiotóban, a régi Japán fővárosban, a napokban koronázták meg ünnepélyes szertartások közben *Hirohitót*, az új Japán császárt, aki, mint a császári ház százhuszonegyedik uralkodója, birtokába vette a Japán császárok szent jelvényeit. Mikor Hirohitó császár az ősi szertartások szerint közölte ősei szellemével, hogy trónralépett, az ünnepélyes szertartás közepén *hirtelen elállott a két nap óta zuhogó eső és gyönyörű szivárvány jelent meg az égen,* amit kedvező előjelnek tekintenek az új császár uralkodására.

Régi kedvteléseim.

Szerettem este üldögni
S hallgatni csendes éneket.
— Elringatott e dajka-dallam,
Elringatott, mint gyermeket.

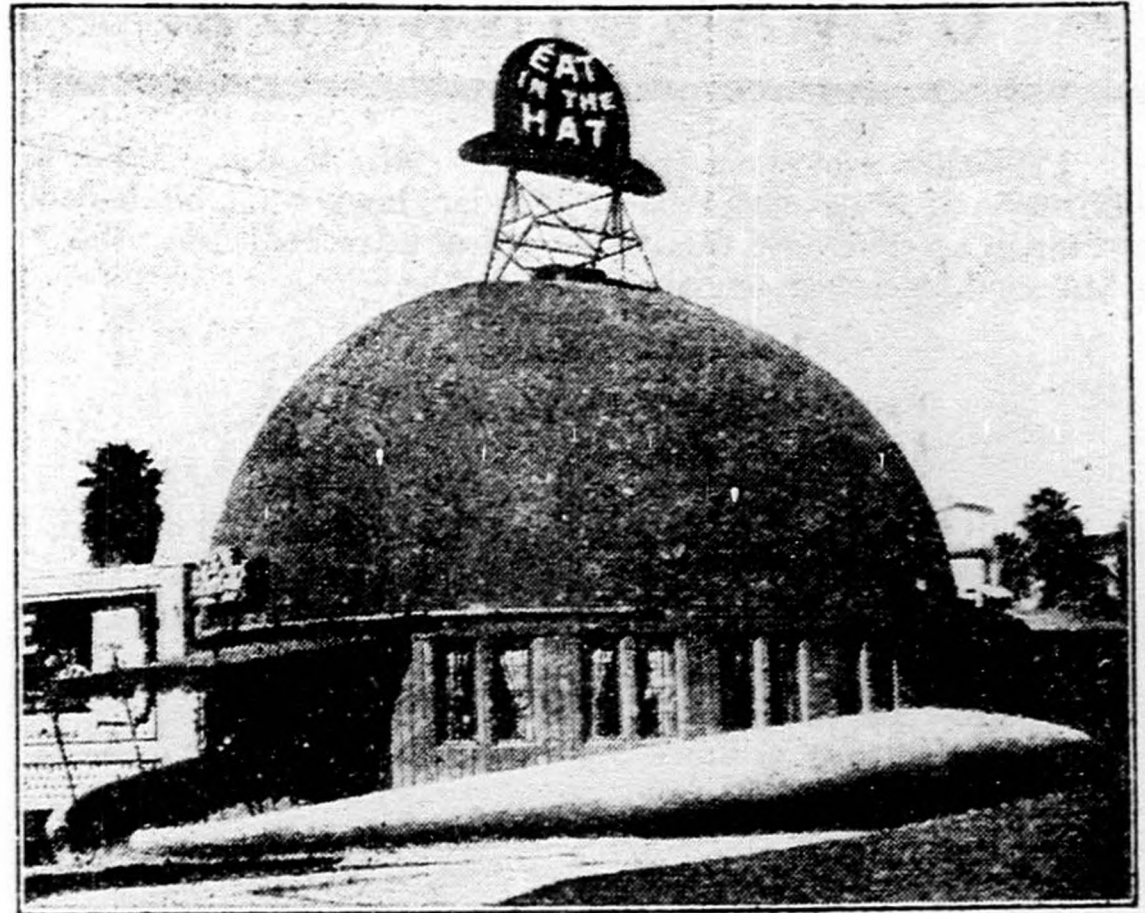
Szerettem hegyről völgybe nézni,
Ha égtek már a csillagok.
S ha hó esett a szemhatárra:
A mélység szíve meghatott.

Szerettem rózsás arcba nézni
S becézni selymes, lágy haját.
— Olyankor szomjas vágy kísértett,
Hogy csókra nyujtsam ajkamat.

Szerettem járni templomunkba
S imádkozni morzsoltan csendesen.
— Bus, nyugtalan, verő szívemnek
Oly jól esett, ha könnyezem.

Szerettem, ó, nagyon szerettem!
Ó, régi kedvteléseim...
Be' messze mindez! Ma tündököm:
Hogy elrepültek éveim...

KOVÁCH FERENC.

Kalap — mint vendéglő.

Amerika a reklám, a hirdetés hazája. Ezen a téren az amerikaiak kifogyhatatlanok az ötletekben és üzleti sikereiknek titka a kitűnő reklámban rejlik. Képünk egy kalapgyár legújabb reklámját mutatja be. A gyár egy kalapformájú épületet emeltetett, melyben vendéglőt rendeztek be. A reklám ügyes, ötletes és bizonyosan sikert arat.

Husz pengő egy léggömbért. A léggömb magasabb rétegeinek kutatására alakított nemzetközi bizottság — melynek munkájában Magyarország is részt vesz — legközelebb naponta aerológiai megfigyeléseket rendez a Föld legkülönbözőbb pontjain. Magyarországon Budapesten, Szegeden és Szombathelyen történnek ilyen megfigyelések naponta és pedig Budapesten a Mátyásföldön felbocsájtandó műszeres léggömbökkel, Szegeden és Szombathelyen repülőgéppel 6—8 kilométer magasságig felvitt speciális meteorográfokkal. A léggömbök 15—20 kilométer magasságban szétpukkanak, a műszerkosár innen ejtőernyő segítségével ereszkedik *Budapesttől 100—150 kilométer távolságban a földre.* Megtalálóját kéri a Meteorológiai Intézet, hogy *husz pengő jutalom ellenében a kosárra erősített levélben található utasítás szerint járjon el a műszerrel és felszereléssel, amely különben is mint állami tulajdon a törvény védelme alatt áll.* A műszerkosár felbontása, vagy a felszerelés megromlása természetesen tilos.

Az állami Tanítók kettős ünnepe. Az Állami Tanítók Országos Egyesülete fennállásának 30 éves, a hatosztályos népiskola megteremtésének 60 éves évfordulója alkalmából diszkyüllést tartott. *Galla Endre* elnöki megnyitója után *Kőrösi Henrik* a hatvanéves népoktatási törvény történetét ismertette, majd vitéz *Csorba Ödön* főtitkár vázolta az egyesület 30 éves történetét. A közgyűlés után *József főherceg* megnyitotta a tanítók kiállítását. Megnyitó beszédében a királyi herceg meleg szavakkal emlékezett meg *a magyar tanítóknak a békében teljesített értékes munkásságáról s a háboruban tanúsított hősiességéről.*

Kitűnő hatású célszerű új patkányirtó anyagot hoztak forgalomba. A budapesti *Standard* laboratoriumnak sikerült megszerezni *James Stoward* San-Franciskói műegyetemi professzornak szabadalmát, a *patkányirtó száraz kolbászt*, melynek előállítására ugyanolyan, mint a házi füstölt kolbászé és óriási előnye, hogy a bentlevő hatóanyag csak a patkányt és egeret öli meg, emberre és háziállatra teljesen veszélytelen, így mindenütt felrakható. A próbairtások mindenütt teljes eredménnyel végződtek és előkelő szakemberek mint a jelenkor legtekélyesebb irtóanyagát ajánlják. Gazdasági és közegészségügyi szempontból ez az új irtószer óriási értéket képvisel, miért is ezt nagybecsű olvasóink figyelmébe ajánljuk.

OLVASÓINKHOZ!

Felkérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése 1928 november hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lapon az előfizetési díjakat beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Egész évre	8 pengő
Félévre	4 pengő
Negyedévre	2 pengő

Mutatványszámokat levelezőlapkérésre ingyen küld a „Vasárnap” kiadóhivatala (Budapest, VI. ker., Ó-utca 10.)

Egy eselédleány milliárdos öröksége. A felsőausztriai Wells községben mint mindenleány szolgált Novacek Mária, akit tizenkét éves korában elhagyták a szülei. Novacek Mária most értesítést kapott Amerikából, hogy apja Los-Angelesben elhunyt és leányára hatvanezer dollárt, továbbá két kaliforniai szállodát hagyott. Az erről szóló okmányok hitelesek, így a nagy örökséghez semmi kétség sem fér. Novacek Máriaától megkérdezték, hogy ezek után mik a tervei, mire azt válaszolta, hogy a szállodákat eladja és Felsőausztriában birtokot fog vásárolni, azután pedig feleségül megy mostani vőlegényéhez, Huber Alajoshoz, aki egy közeli gazdaságban béreslegény. A hirtelen gazdaggá lett leány szülőfalujának annyi pénzt szándékozik ajándékozni, hogy azon kórházat és árvaházat tudjanak építtetni.

A tengerbe esett egy kukta, aki tizenöt óra hosszat uszott a cápától hemzsegő vízben. Spitz Alfréd tizenöt éves német szakácsinas egy hajóról a tengerbe esett s ezt a hajón nem vették észre. Tizenöt óra múlva egy olasz gőzös vette fel a gyereket fedélzetére és tette őt partra Kalkuttában. A kis szakácsinas tizenöt óra hosszat uszott a cápától hemzsegő vízben s arra a napsütéstől egészen megfeketedett. Valóságos csoda, hogy ily sokáig bírta az uszást s a cápák nem falták fel. A német gőzös szintén Kalkuttában kötött ki s természetesen a legnagyobb örömmel fogadták az eltűnt kuktát.

Megfojtotta és a kutba dobta mostohaanyját. Özvegy Horváth Lajosné jómódu hosszupályi gazdaasszonyt holtan húzták ki a kutból. A boncolás megállapította, hogy előbb megfojtották és azután dobták a kutba. A gyanu mostohaafiára, ifjabb Horváth Lajosra terelődött, aki először mindent tagadott, de a tanuvallomások sulya alatt megtört és beismerte, hogy *pörlekedés közben megfojtotta mostohaanyját és úgy dobta a kutba.* Ifjabb Horváth Lajost a vizsgálóbíró letartóztatta.

Öngyilkos lett a csanádpalotai családirtó. Néhány nappal ezelőtt Mészáros Imre csanádpalotai földműves megölte két gyermekét, a tizennégy éves Irmát és a tizennégy éves Imrét. A büntény után a földműves eltűnt és azóta Budapesten is keresték a detektívek, de eredmény nélkül. Vasárnap délután Csanádpalota közelében a Marosból a halászok emberi holttestet fogtak ki, amelynek nyakára harminc kilós homokzsák volt kötözve. A csendőrök megállapították, hogy Mészáros Imre holtteste került felszínre. A családirtási ügyben ezzel be is fejeződött a vizsgálat.

Szilvásváradon két kovácsmester ötvenfilléreseket hamisított. A szilvásváradai csendőrségen a falu fűszere és korcsmárosa egy-egy hamis ötvenfillérest szolgáltatott be. Az őrsparancsnokság nyomban megindította a nyomozást és kiderítette, hogy Boros Lajos és Böhm Lajos kovácsmesterek követték el a pénzhamisítást. Házkutatást tartottak náluk és ennek során tettüket bevallották. A csendőrség mindkettőjüket fogházba szállította.

A Ratinolról az elismerőlevelek között ezt írja Andrassy Mihály gróf szigetvári intézősége: A „Ratinol” nagyon jó eredménnyel végződött. — Így Ir Ferenczi Géza erdőteleki községi főjegyző: „A két év előtti patkányirtás csodálatosan teljes eredményre vezetett, amennyiben a községi tenyészapaállatok istállójába befészkelődött patkányokat a „Ratinol” előírásos használata teljesen kiirtott.” — Ezen irtóanyag beszerezhető: Ratinol Laboratórium, Budapest, Murányi-utca 36. Prospektust ingyen küld.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Ifj. O. J., Kács. Fogadja legőszintébb köszönetünket előfizetőgyűjtő munkájáért. Kérjük, támogassa lapunkat a jövőben is. — T. F., Kiskúnfélegyháza. Rejtvénye jó. — M. L., Gyöngyösoroszi. Versére később küldünk választ. A rejtvény-versenyre vonatkozó ötlete igen jó, meg fogjuk valósítani. Rejtvényei közül válogatunk. — Id. Ságvári Ferenc, Hegymagos. Közljük. — M. Gy., Endrőd. Rejtvénye is, tréfája is jó. — P. I., Bodroghalom. Válogatunk és közlünk belőlük. — Sz. G., B-Derecske. Jó. — H. J., Orosháza. Rejtvénye jó. A kéredezett szindarab nem kapható. — M. I., Lentiszombathely. Az első tréfa jó. Verseire később kap választ. Kérdésére a „Tanácsadó” felel. — N. D., Nagyszokoly. Verseire később küldünk választ. Kívánságát teljesíteni fogjuk. — V. É., Tiszasüly. Válogatunk belőlük. — N. J., Pálmonostora. Közlünk belőlük. — T. N., Kisbicsérd. Rejtvénye jó. — T. I. J., Cserhátaláp. Sor kerül rájuk. — Kisfalumból. Tréfája jó. Ha az elbeszélés jó, készséggel közljük. Negyedéves előfizető is megkapja a naptárt. Hálásan köszönjük előfizetőgyűjtő munkáját. Önben legjobb barátaink egyikét tiszteljük. — F. Á., Somlóvásárhely. Szívesen vesszük, ha közérdekű eseményekről értesít bennünket. A beküldött hír így érdektelen. Egy hír akkor teljes, ha a neveket is közöljük benne. Ön nevekről nem tesz említést. Rejtvénye jó. — P. E., Ják. Közljük őket. — Sz. G., B-Derecske. A tréfa és a rejtvény jó. — Ifj. T. I., Alsóvadas. Válogatunk belőlük. — Ifj. O. D., Cserhátaláp. Rejtvényelből közlünk, a tréfát már lehoztuk. — Sch. J., Gyula. Sor kerül ezekre is. — Ifj. Sz. J., Kerca. Az Ön rejtvényei mindig jók. — H. Gy., Kispáli. Kérését teljesítjük a legrövidebb időn belül. — M. M., Fertőszergény. Legőszintébb köszönetünket küldjük Önnek előfizetőgyűjtő munkájáért. Ön öntudatos falusi ember, aki tudja, hogy milyen módon kell szolgálni a falusi társadalom érdekeit. Szívből üdvözljük. — S. R., Tiszaörs. Rejtvénye jó. A többi küldeményre később küldünk választ. — Ifj. B. L., Jászberény. Tréfáiból közlünk.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Milyen távolságra lehet fát ültetni a szomszéd háza mögött levő mesgyétől? (N. L., Garadna.) — **Felelet:** Az ugynevezett esepegőtől számított 80—120 centiméter távolságra De tanácsosabb távolabb, körülbelül 2—3 méterre ültetni, mert ha a fák megnőnek, ügyelni kell, hogy az épület tetejét a fák koronája ne rongálja.

Kérdés: 1. Ártalmas-e a dohányzás az egészségre? 2. Hogyan lehet leszokni a dohányzásról? 3. Mi okozza az arcon levő pattanásokat és hogyan lehet a pattanásokat eltüntetni? 4. Érdeemes-e ponyvaregényt olvasni? 5. Mikor fejezik be „A levegő királya” című regényt? (B. J., Törökszentmiklós.) — **Felelet:** 1. Nem mindenkinél, de igen sok embernél ártalmas. 2. Fokozatosan a legcélszerűbb. Azaz eleinte csak egy-két pipával szívunk kevesebbet és lassan igyekszünk elhagyni a dohányzást. Hogy le lehet szokni, az biztos és ma már sokan vannak, akik részint egészségi, részint pedig célszerűségi okból lemondtak a dohányzás élvezetéről. Aki cigarettát szívott, annak ajánljuk, hogy eleinte celluloidból készült menthelos cigarettát szívjon. 3. Sokféle oka lehet. Vagy belső s a táplálkozással stb. összefüggő ok, vagy pedig valamilyen külső hatás. Piszkos kézzel ne nyuljon hozzá, ne nyomkodja, mert könnyen megfertőzheti és így súlyosabb természetű bajt okozhat. Ahogy jöttek, úgy el is múlnak. Ha mindenáron el akarja tüntetni, akkor vagy jódtinktúrával kenje be a pattanásokat, vagy pedig alkohollal dörzsölje be este és reggel. 4. Azt hisszük, erre önmagától adódik a felelet: nem érdemes. Miért? Azért, mert annyi kitűnő terméke van csak a magyar irodalomnak, hogy meg lehetünk elégedve magunkkal, ha azokat elolvassuk. Hát még mennyi kiváló könyv jelent meg az egész világon. Ha mind elakarná olvasni — csak a legjobbakat is — nem volna rá elegendő egy emberélet. Miért olvassunk tehát ponyvát, azaz szemétirodalmat, amikor még a java virágját sem tudjuk magunkévá tenni? Miért adjunk drága pénzt értéktelen ocsuért, amikor ugyanakkor a jó buzához hasonló, jó könyvet vehetünk. Végül pedig miért juttatunk keresethez olyan lelkiismeretlen embereket, akiknek céljuk csak a szegény és tudatlan nép pénze és akik úgy gondolkozásukban, mint cselekedetükben, távol állnak a magyar fajtól és annak életétől. 5. Jövő számunkban. A 6-ik kérdésére nincsen módunkban válaszolni.

**A „VASÁRNAP”
a falusi gazdák lapja!**

Kérdés: 1. Négy polgárit végeztem, tizenhétéves vagyok, sajtimester szeretnék lenni, hová forduljak? 2. Kap-e elhelyezkedést a végzett sajtimester? 3. Hol lehet fegyőrnek jelentkezni és milyen fizetést kap a fegyőr? (Előfizető, Répcelak.) — **Felelet:** 1. Irjon a sárvári m. kir. tejgazdasági iskola sajt- és vajmesterképző tanfolyamának, Pusztalánc (Vas m.). Kérjen tájékoztatót a tanfolyam igazgatóságától. Az teljesen a sajtimester ügyességén mulik. Most nálunk a sajtgyártás a fogyasztással lépésben haladva, szépen növekszik, úgy — ha ügyes — remélhető, hogy el tud helyezkedni. A fizetés azután megegyezés szerint alakul. 3. Üresedés esetén a m. kir. belügyminisztérium pályázatot hirdet, amely a Budapesti Közlönyben jelenik meg. Az üresedést mi is közöljük.

Kérdés: Mikor van felvétel a jutasi altisztképző intézetbe? (K. F., Egyek.) — **Felelet:** Ebben az évben már megtörtént. Jövőre pedig még nem jelent meg a hirdetés. Célszerűnek tartjuk, ha írásban közvetlenül az iskola igazgatóságához fordul és egyúttal tájékoztatót kér a felvétel kellékeiről. Az iskola címe: M. kir. altisztképző iskola, Jutas, (Veszprém m.)

Kérdés: A helybeli szövetkezetben van 200 darab üzletrészem, most szükségem van a pénzre, megkaphatom-e a befektetett tőkémet? (F. I., 1414. sz. előfizető.) — **Felelet:** Az üzletrészek ellenértékét megkaphatja, ha felmondja az üzletrészeket.

Kérdés: 1. A szomszéd község határában legelőjavítás folytán feltörték nyolc hold földet. A területet szóbeli árverésen bérebevettem. A kikötött béren kívül más fizetésről szó sem esett, de a bérléről írásbeli szerződést nem készítettünk. Most az előjáróság követeli tőlem, hogy a nyolc hold után esősz fizessék. Megjegyzem, a tengeri termésből körülbelül két métermázsát ismeretlen tettesek elloptak. Jogos-e az előjáróság követelése és meg kell-e fizetnem a esősz bérét? 2. 1919. évben egy távoli rokonom adós maradt löfedeztetési díjjal. Az összeg 100 korona volt. Ugyanazon évben egy akó rizlingbort kért kölcsön tőlem, de sem a díjat, sem pedig a bort még eddig nem adta meg. Hogyan követelhetem mind a kettőt; követelhetem-e valorizálva? (K. J., Dunántul.) — **Felelet:** 1. Sajnos, hibát követett el, amikor nem foglalta írásba a szerződést. Leveléből úgy tűnik ki, hogy a bérbeadó, vagy a legelőközirtokosság, vagy a község maga, mint erkölcsi testület. Akármelyik is a bérbeadó, a testület előjárósága részéről hanyagság volt, hogy a közvagyon értékesítése alkalmával írásbeli szerződést nem kötött. A törvény csak annyit mond: „A mezőőrök javadalmazása az érdekelt birtokosok terhére történik.” Az ön esetében, — s itt látszik annak káros volta, hogy nem foglalták írásba a megállapodást — amennyiben a mezőőrök javadalma közszolgáltatás jellegével bír, épp úgy, mint a többi köztartozás, érdekes volna megtudni, kit terhel a bérbevett földek adója; mert ha nem Ön fizeti, akkor — úgy véljük — a mezőőrök javadalmazása sem Önt terheli. Viszont a mezőőr nem a földekre ügyel fel különösképen (ez is kötelessége), hanem a mezei terményekre. Így tehát a pásztor vagy esősz fizetése Önt terhelné. Az elloptott tengeri árát hebizonyított esetben a esősz járandóságából levonhatja. 2. Értékálló dologról lévén szó, jogosan követelheti az átértékelt összeget. 1919-ben gyakran változott a pénzünk értéke: így év elején 100 korona 30.50 svájci frankot ért (körülbelül 34 pengőt), júniusban 18.25 svájci frankot (körülbelül 20 pengőt), decemberben pedig már csak 3.32 frankot, azaz 4 pengőt. A bort leghelyesebb, ha természetben követeli vissza.

Kérdés: Hol kapható az oltrányszőlőkről szóló hegyrendtartási utasítás? (F. J., Kerkaszentmiklós.) **Felelet:** A kérdéses utasítás a hegyközségekről az 1894. évi XII., a Mezőrendőri törvényeknek egyik fejezete. A törvény kapható kiadóhivataltunkban, ára 5 pengő.

Kérdés: Apám meghalt és nyolcan maradtunk testvérek, örökösök; hat lány és két fiu. A lányok köteles részt kapnak. Én a köteles részt felveszem, de bátyám letétbe akarja helyezni, megteheti-e? (W. I., Gyalóka.) — **Felelet:** Ha nagykoru, akkor szabadon rendelkezik a birtoka felett és így bátyjának nincsen joga az Ön örökségét letétbe helyezni.

Kérdés: Szüleink még 1913. évben elhaláloztak, négyen maradtunk kiskorúak. A gyámunk 1914-ben háboruba ment, ekkor az örökséget kitevő 10 hold földet eladattuk és a pénzt a gyámpénztárba tettük. Megkaphatjuk-e most a pénzt a régi értékben? (B. K. P., Szalkszentmárton.) — **Felelet:** Sajnos, az árvapénzeket eddig még nem valorizálták. Várjon, remélhető, hogy a viszonyok lassu javulásával együtt az árvapénzek átértékelésére is sor kerül. Másik kérdésére jövő számunkban válaszolunk.

Kérdés: Kutya a szomszéd portáján megharapta a szomszéd kislát. A harapás elég súlyos volt, úgyhogy orvos ke-

zelte a gyermeket. Mivel tanuk is állítják, hogy a fiu ingerkedett a kutyaival, én a követelt orvosi költséget nem akarom megfizetni; meg kell-e fizetnem, vagy nem? Megjegyzem, hogy az ügy már bíróság előtt is volt és a bíróság nem ítélte el, mivel nem szándékos akarattal történt. (M. I., Vilmány.) — **Felelet:** Érdemben csak akkor válaszolhatunk, ha megírja, hogyan került kutyája a szomszéd portájára. Különben ha a bíróság tényleg már ítélkezett az ügyben és Önt felmentette, akkor természetes, hogy nem kell fizetnie. Ez azonban leveléből nem tűnik ki egész pontosan.

Kérdés: 1. Katonatiszt szeretnék lenni, apám szegény ember. Eddig négy gimnáziumot végeztem, hol lehetne ingyenesen tovább tanulnom? 2. Ha a jutasi altisztképzőiskolát elvégzem, lehetek-e tiszt? (Vitéz M. S., Borsoabogács.) — **Felelet:** Kérje felvételét a budapesti m. kir. állami Bocskay István reáliskolai nevelőintézetbe. Ha jó tanuló, akkor tandíjmentesnek felveszik. Mivel gimnáziumot járt, azért felvételi vizsgát kell tennie franciából, algebrából és németből. Jó lesz, ha a közelebbiek végett levélben kérdezi meg az intézet igazgatóságát: Budapest, I., Hidegkúti-ut 23. szám. 2. A jutasi altisztképzőiskola elvégzése után csak altiszt lehet.

Kérdés: Hol kaphatok tenyésznyulat? (F. M.) — **Felelet:** Doktor Gyulánál, Szilvásváradon kapható: 3 drb. tenyészképes bécsi kék anya és 1 drb. him darabja 13 P, 1 drb. tenyészképes fekete rőt anya 10 P, 2 drb. ezüst nőtény és 2 drb. him, tenyész-

Lábbadozó betegek

gyors felépülése nemcsak a nyugalomtól és a jó táplálkozástól függ, hanem észszerű ápolással is siettetni lehet a szervezet újjászülését. A valódi

Diana-sósorszesz

sokszor csodákat művel. A lankadt izmok megfeszülnek, a bágyadtság érzése eltűnik, a vérkeringés felélénkül, a végtagok rugalmassága visszatér, a kedélyhangulat bizakodó lesz s a sápadt arcszín pirosposzsgássá válik, ha lábadozó testünket naponta egyszer kétszer Diana sósorszeszszel végigmasszírozzuk és utána langyos fürdőt veszünk, melybe néhány kanálnyi Diana-sósorszeszt öntöttünk.

képesek, darabja 10 P. 6 drb. 3 hónapon aluli kék óriás, darabonként 4 P. 12 drb. 3 hónapon aluli ezüst szörme, darabja 3.50 P. 1 drb. 3 hónapos fekete rőt bak 4 P. 2 drb. 6 hónapos orosz hermelin bak, darabja 6 P. 1 drb. 3 hónapos orosz hermelin bak és 1 drb. nőstény, darabja 4 P.

Kérdés: 1. Soffőr szeretnék lenni, milyen iskolát kell végeznem? 2. Földem a falu végén fekszik s a szomszédom apró-jóságára sok kárt tesz a veteményben, mit tehetek a baromfiakkal? Kiszórhatok-e mérget, hogy elpusztuljanak? (L. J., Bánk.)

— **Felelet:** 1. Autóvezetői tanfolyamot kell végeznie. Ilyen tanfolyam többféle van. Az állam is rendez hathetes tanfolyamot a m. kir. állami felsőipariskolán, Budapesten (VIII., Népszínház-utca 8.). A tanfolyam végeztével motorvezetői vizsgát kell tennie. A tanfolyam díja körülbelül 140 pengő. 2. A földjén kárttevő baromfit, minthogy azt behajtani nem lehet, elpusztíthatja kártérítés nélkül. De mérget elszórnia nem szabad, mert azzal súlyos kárt okozhat.

Kérdés: 1. Négy középiskolát végeztem, postai vonalfelvigyázó szeretnék lenni, hová forduljak? 2. Hogyan lehetnék levélhordó? (P. E., Apostag.) — **Felelet:** 1. Postasegédtszti tanfolyamot kell végeznie. A tanfolyamokat az egyes postaigazgatóságok rendezik. A tanfolyam után a jelölt három évig próbaszolgálatot végez, amely után leteheti a segédtszti vizsgát. A tanfolyam végeztével érdeklődjen az Önhöz közel eső postaigazgatóságnál. 2. Levélhordókat a postaigazgatóságok vesznek fel. Tessék érdeklődni a felvétel iránt az igazgatóságoknál.

Kérdés: 1. Lehet-e a gyorsírást magánúton megtanulni? 2. Hol lehet gyorsírási könyvet vásárolni? 3. Mi a címe a kuriának? 4. Hogyan kell a kuriához intézett levelet megcímezni? 5. Huszonnégy éves vagyok, elváltam; most újra akarok nősülni, kell-e szülői beleegyezés a házassághoz? (D. J., Szarvas.) — **Felelet:** 1. Lehet. 2. Kiadóhivatalunkban; dr. Radnai Béla: Az új magyar gyorsírás, ára 3.20 pengő. 3. Magyar királyi Kúria, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér. 4. Tekintetes magy. kir. Kúria. 5. Tekintettel arra, hogy még nem nagykorú, szülői beleegyezés szükséges.

Kérdés: Galambjaim felszállnak a szomszéd házára s a háztulajdonos azzal biztat, hogy leüti a galambokat, van-e hozzá joga? (B. S., Ártánd.) — **Felelet:** Nincsen.

Kérdés: Lapunkból többször olvastam, hogy egyes községek kulturházak építésére segítyt kaptak. Mi az iskolánkat szeretnék megnagyobbítani, kaphatnánk-e állami hozzájárulást az építkezéshez? (B. J., Dorogháza.) — **Felelet:** Jól megindokolt kérelmükkel forduljanak az ügyben illetékes m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz. A lap ügyét a kiadóhivatal elintézte.

Kérdés: 1. Négy középiskolát végeztem, tizenhat éves le-

szek, pénzügyőr szeretnék lenni. Hol kaphatok bővebb felvilágosítást a felvétel felől? 2. Mi a címe a „Rádió amatőr postának“, az „Asszonyok tanácsadójának“ és a „Mit üzen a Rádióknak“? (S. A., Békésszentandrás.) — **Felelet:** 1. Irjon a m. kir. pénzügyőri laktanya parancsnokságához, Budapest, IX., Mátyás-utca 18. és VIII., Fiumei-ut 8. 2. Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 11. szám, Magyar Távirati Iroda.

Kérdés: 1. Miért nem közöl a „Vasárnap“ szépirodalmi dolgokat? 2. Van-e már olyan rendelet, amely megtiltana a trágyának tüzelőként való elhasználását? 3. Van egy hold szikes földem. A föld mellett mély árok húzódik és az árokból kikérült földdel akarom teríteni a sziket. Ajánlatos volna-e előzően istállótrágyával megtrágyázni? (P. I., hű olvasó.) —

Felelet: 1. Sajnos, bármennyire is szeretnénk, lapunk kis terjedelme miatt jelenleg nincsen módunkban több szépirodalmi terméket közölni. Ha figyelemmel olvassa lapunkat, láthatja, hogy kis terjedelmünkhöz és olcsó árunkhoz viszonyítva, a legtöbbet nyújtjuk olvasóinknak. Természetes, ha lehetne, még többet is adnánk. Ez nem csupán rajtunk áll, hanem olvasóinkon is. Ha szereznek új előfizetőket, gyarapítják lapunk anyagi erőit és lehetővé teszik, hogy lapunk terjedelmét növeljük és így az olcsó ár mellett még többet adhassunk. 2. Tudomásunk szerint nincsen. 3. Ha az istállótrágyája a saját gazdaságából kerül ki és nem kell pénzt adni érte, csak szórja ki a kérdéses talajra. Mindenesetre csak használ.

Kérdés: Öröklie a vitéz egyetlen lánya a vitézi telket? (Sz. Gy., 2949. sz. előfizető.) — **Felelet:** Igen, de fiúsítani kell.

Kérdés: 1. Az egyik szekrényben lévő ruhaneműket moly támadta meg, hogyan irtsam ki a molyt és hogyan akadályozzam meg az elterjedését? 2. Kapható-e Baranyavármegye térképe? 3. Mikor szűnt meg a „Budapesti Ujság“? (Zs. S., Somogyaracs.) — **Felelet:** 1. Szedje ki a ruhát a szekrényből és jól porolja ki. A szekrényt tisztogassa ki, majd pedig naftalinval szórja be a molyos ruhát. Naftalin helyett dohánylevelet is tehet a ruha közé. A moly legjobb ellenszere a tisztaság és gyakori szellőztetés. 2. Igen, kiadóhivatalunkban kapható, ára 1.60 pengő. 3. 1928. május 15-én. Ezidőszerint „Uj Barázda“ néven jelenik meg.

Kérdés: Rokkant vagyok, de rokkantságomat a felülvizsgálat alkalmával alacsonyán állapították meg, hová fordulhatok, hogy sérelmemet orvosolják? (K. F., Gógánfa.) — **Felelet:** Adjon be kérvényt a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter urhoz, Budapest, IV., Eskü-tér.

Kérdés: Van egy hegyen egy haszontalan kaszálóm, fű nem igen terem rajta, szeretném beakácozni. Kaphatnék-e ingyen esemetét? (M. I., Lentiszombathely.) — **Felelet:** Igen. Forduljon kérésével az illetékes erdőigazgatósághoz, amely Kaposváron székel.

Rádiókészülékek reklámcélokra

A berlini E. GRÄB & C. ROTTLOFF cég, mely rádiókészülékek gyártásával foglalkozik, az érdeklődőknek reklámcélokra nagyobb mennyiségű rádiókészüléket enged át. A szétosztásra kerülő készülékek mind három- és négycsöves apparátusok, melyek hangszóróval vannak ellátva és kitűnően veszik a távoli állomásokat is.

A felajánlott készülékek igénylése,
eltekintve a csekély szállítási, csomagolási és kezelési költségektől,
semmilyen pénzbeli megterheléssel nem jár.

A készülék megszerzése érdekében mindössze az szükséges, hogy egy levelezőlap menjen a céghez és ezen az igénylő címe pontosan fel legyen tüntetve. A levelezőlap a következőképp címzendő:

Radiofabrik E. Gräb & C. Rottloff,
Abtlg. X, Berlin, No. 4. Gartenstrasse 100.

REJTVÉNYEK

1. Talány.

0 0 0 0 0 0
 0 0 0 0 0 0
 0 0 0 0 0 0
 0 0 0 0 0 0
 0 0 0 0 0 0
 0 0 0 0 0 0

E harminchat darab nullából hat darabot el kell venni úgy, hogy a függőleges és vízszintes sorokban párosszámú nulla maradjon.

(Beküldte Asztalos János Tótkomlósról.)

2. Szórejtvény.

Csak Ilonka 12 éves

Európa, Ázsia, Afrika, Amerika, Ausztrália

(Beküldte Bene Lajos Mattyról.)

3. Szó- és betűrejtvény.

† s H Somlyói U

(Beküldte Német Lajos Bagolasáncról.)

4. Szórejtvény.

Törlesszünk L ő a fém

cipésszerszám 24 óra R A

(Beküldte Gerencsér Kálmán Ferenc Hegyháthadásról.)

5. Szórejtvény.

félszer csörgő

(Beküldte Békefi László Zalakoppányból.)

6. Szórejtvény.

$\frac{raL}{I}$ hely (— t, — l)

(Beküldte Torgyik János Kiskőrösről.)

7. Szó- és betűrejtvény.

8. Szórejtvény.

F édes i i A

(Beküldte Jenei Sándor Soltról.)

B A × 2

(Beküldte Bajai János Mohácsról.)

9. Pontrejtvény.

K . m . n . v . t . g . a . a .

(Beküldte ifj. Tóth József Kiskunlacházáról.)

10. Névrejtvény.

**Árpád, Péter, Viktor, Kálmán, Róbert,
Sándor, Aladár, Ottó**

E nevek kezdőbetűit helyesen összerakva, egy magyar város nevét kapjuk.

(Beküldte Sajgó Ferenc Kovácsszénájáról.)

11. Szórejtvény.

Vízi bogár aszpirin P A
(é=e)

(Beküldte legifj. Balla Ferenc Gyuláról.)

12. Pótlórejtvény.

— éz — lom — ilm — ső
 — lom — él — lek — agy
 — ar — r — end — ella

(Beküldte Antal Gyula és István Csesztregéről.)

13. Szórejtvény.

Cakaf időmértek

(Beküldte Varga Lajos Sályból.)

14. Szórejtvény.

H₂ O + por futrinka D

(Beküldte Karli János Sályból.)

15. Pontrejtvény.

. i . . r . . k . l . r . . . a . l . l

(Beküldte Mayer István Sióagárdról.)

A 45-ik számban közölt rejtvenyek helyes megfejtése:

1. Pontrejtvény: **Diana**. 2. Pontrejtvény: **Sivatag**. 3. Betű- és szórejtvény: **Pannonhalmi apátság**. 4. Szórejtvény: **Kisgyermek halála**. 5. Pótlórejtvény: **Isten áldd meg a magyart!** 6. Szórejtvény: **Emelőrud**. 7. Tréfás talány: **Sárgamázos kis katlan, rajta van a mosatlan**. 8. Pontrejtvény: **Ki Istenben bíz, nem csalatkozik**. 9. Névrejtvény: **Fogaras**. 10. Pontrejtvény: **Tatárjárás**. 11. Szó- és betűrejtvény: **Verebek**. 12. Szórejtvény: **A levegő királya**. 13. Betű- és szórejtvény: **Kossuthszobor**. 14. Pontrejtvény: **Háromszinű a nemzeti lobogó**. 15. Szórejtvény: **Sirató ének**. 16. Szórejtvény: **Kilométer**.

Helyesen megfejtették: Németh Dezső, Keresztes Illés, Tüske József, Gachal Annuska, Papp István, Uhrin György, Kakuk Margitka, id. Ságvári Ferenc, ifj. Szántó István, Jánics Antal, Hajdu József, Timár Gergely, Tóth Nándor, Karcagi Nemzeti Olvasókör, Tolnai István József, P. Szücs János, Sőth József, ifj. Horváth József, Brücher József, Kozák László, Nyikos Zsófia, Tóth Ilonka, Balog Orbán, Tóth Emília, Vörös Franciska, Balogh Matild, Diószegi Lajos, Szücs János, Illés László, Peták Vilmos, Vallyon Évike, Tőke Jolán, Gergály József, Török Ferenc, Hild András, Tóth S. András, Mrázik József, Lipták Ferenc, Pintér János, ifj. Szakál József, ifj. Borics László, Vörös Vince, ifj. Oborni Dénes, Csizmadia Károly.

Jutalomkönyvet nyertek: Nyikos Zsófia (Cece), Uhrin György (Endrőd), Mrázik József (Sur), Vallyon Évike (Tiszasüly) és Pintér János (Ventepusztá).

A 46-ik számban közölt rejtvenye helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a jövő héten közöljük.

Hosszulejáratu törlesztéses kölcsönöket

folyósítatunk 35 évre legalacsonyabb kamat, 100 százalékos kifizetés mellett. A kölcsön stornódij nélkül bármikor visszafizethető. Kamat- és tőketörlesztés félévenként utólag fizetendő. Bekebelezés bélyeg és- illetékmentes.

Költségelőleget nem fogadunk el.

Mezőgazdasági Hitelforgalmi Vállalat

Budapest, V., Lipót-körut 10 (Tulajdonosok: Okányi és Irmeler okleveles gazdák)

Kölcsön budapesti és pestkörnyéki házakra. Beküldendő iratok: hiteles telekkönyvi kivonat és hiteles kataszteri birtokiv. Tanácsot adunk minden gazdasági vonatkozású ügyben.

A LEVEGŐ KIRÁLYA.

REGÉNY. IRTA: TURCHÁNYI ISTVÁN.

(27. folytatás.)

Elment a hiénafejüért s egyetlen lendülettel felkapta a még mindig eszméletlen embert s odavitte Wilkinsonhoz.

— Ime, az ön nagyrabecsült vezére, titkár ur! — mondta és ledobta melléje a hiénafejűt. — Egy titkárnak ugyan nem haramiák közül illene vezért választani, de hát ön ilyen titkár . . . Furcsa gusztus!

Wilkinson arca eltorzult a rémülettől. Erre nem számított. Vakon bizott a hiénafejű legyőzhetetlenségében s most, hogy a rettegett banditavezért harcképtelen állapotban látta maga mellett, egyszerre ráeszmélt arra, hogy elvesztették a harcot.

S már megjelent előtte az iszonyatos vég képe is: az akasztófa . . .

Dühtől kiveresedett arca fehéredni kezdett, sápadt lett, mint a viasz s úgy remegett, mintha hideglelés gyötrőné. Ez már a halálfélelem volt.

— Nos, titkár ur? — kérdezte gunyosan Haig — még most is fenntartja véleményét?

Wilkinson a földet harapdálta tehetetlen dühében és félelmében.

— Irgalom! — nyöszörgött. — Engedjen futni . . . Remete leszek a vadonban, csak engedjen el . . .

Haig megvetéssel mérte végig a banditát, akinek gyávasága utálattal töltötte el.

— Alig hiszem, hogy erre sor kerüljön. Ha Newyorkban lennének, a villanyösszékbe ültetnék, itt azonban másféle az igazságszolgáltatás. Nem teketóriáznak sokat vizsgálattal, tárgyalással és kihallgatásokkal, — itt minden becsületes ember bírálja a kézrekerült banditáknak.

Wilkinson felordított. Tudta, hogy milyen ítélet vár rá . . .

XVII. FEJEZET.

A diadalmas sas leszáll . . .

Ebben a pillanatban fülsiketítő berregéssel suhant el közvetlen a fák koronája fölött az Eagle. Haig megdöbbsent, mert azt hitte, hogy a harcban sebesülés érte a gépmadár vezetőjét, a levegő hőjét, de megnyugodott, amikor látta, hogy a repülőgép simán leszáll az erdő közelében a sziklás sikon.

A gépről frissen és vidáman ugrott le Zentay és Tom Brett. Tommy nyujtózkodott egyet, azután szélesebben futni kezdett az erdő felé.

— Mary . . . kicsi Marym . . . — káltotta torkaszakadtából.

— Tommy fiam, kiáltott rá a rendőrfőnök — nem lennél szives, kimélnéd egy kicsit a torkodat? Nem gondold, hogy hölgyek közelében nem illik ekkora lármát esapni?

— Hol van Mary? — lihegte a fiu, nyugtalanul tekintve körül.

Ebben a pillanatban a két leány előlépett a bozótból. Ahogy Mary Mond megpillantotta Tomot, kitárta a két karját.

— Tom, édes Tommy . . .

Tommy oroszlanugrásokkal rohant kedvese felé és bolondos cirogató szavakkal zárta karjai közé.

Haig nevetett.

— Csak lassan, Tommy! Gondold meg, hogy Mary Mond kiméltre szorul . . . Meg ne fojtsd a szereteteddel . . .

S megindult Zentay felé, aki még mindig a repülőgép mellett állott és nagy gonddal vizsgálgatta a motort.

A rendőrfőnök arca sugárzott az örömtől. Forrón magához ölelte a magyar fiut és megrázta a kezét.

— Terringettét, ezt remekül csinálta s ami a fő, éppen idejében. Soha életemben nem kívánok magamnak jobb munkatársat, mint ön volt!

Zentay csak ennyit kértett:

— Semmi baj? Miss Osborne . . .

A rendőrfőnök mosolygott.

— Ugy veszem észre, hogy ön csak Miss Osborne iránt érdeklődik . . .

— Természetesen, Miss Mond iránt is, — felelte zavartan a magyar fiu.

— Ó, nézzen oda! Mary Mond nagyon jól érzi magát, ha ugyan az a bolond Tommy meg nem fojtotta még az ölelésével . . .

— Ne bántsa Tommyt. Derék fiu s úgy megértett, mintha világeletében gépmadaron ült volna.

— Szentigaz, hogy derék fickó! Megérdemli Mary Mondot. De nézze csak, amott jön Miss Osborne . . . Jól tenné, ha üdvözlésére sietne és megnyugtató . . .

Haig rejtelmes mosollyal kísérte szavait.

Zentay egy pillanatig tévovázott. Látszott rajta, hogy küzd: menjen-e, ne menjen? De azután mégis csak megindult Pamela felé.

— Örvendek, Miss Osborne, hogy semmi baja sem történt.

S könnyedén meghajolt előtte.

Pamela Osborne arcán gyöngye pir futott keresztül. Az ajka megrándult s alig hallhatóan ennyit mondott:

— Köszönöm, Mr. Zentay . . .

A magyar fiu ismét meghajtott a fejét.

Pamela hallgatott egy darabig, azután így szólt, kevés zavarral küzdve:

— Atyám hálás lesz azért, amit értem tett . . .

Zentay belenezett a leány szemébe.

— Ön már megköszönte és ez elég . . .

Azután kesernyés mosollyal tette utána:

— Talán ennyit sem érdelek öntől, Miss Osborne . . .

Pamela csak egy pillanatig állta a magyar fiu tekintetét, mert elpirult és lehajtotta a fejét.

— Ön nagylelkű, — mondta később, szemmel látható szégyenkezéssel — de atyám hálás lesz . . .

Zentay finoman elmosolyodott.

— Miss Osborne, ön nem ismer engem . . .

(Folytatjuk.)

Tömlők

kerti locsolásra,
— tűzoltásra —
és minden más célra
garantált legjobb
minőségben.

Vizmentes
ponyvák, zsákok,
auto-traktor
— csapágyfém —
E M E L Ő K.

Tudja azt már minden tevé, olcsó husnak híg a leve
Mi tehát csak javát adjuk, annak árát meg is szabjuk.
Duljon verseny, duljon harc, legjobb marad mindig Schvarcz.

Minden egyéb műszaki cikk elismert szállítója a közismert szaküzlet

Schvarcz József és Társa
Budapest, Vilmos császár-út 53.

Alapítva: 1884. Cégtulajdonos: Műszaki Unió R.-T.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November 25-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Csököly (sertésvásár bizonytalan), Felsőseged (sertésvásár bizonytalan). — **Ló-, marha- és kirakodóvásár:** Szeged. — **Kirakodóvásár:** Senyeháza.

November 26-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Bácsbokod, Diósjenő, Hédervár, Igal (sertésvásár bizonytalan), Jászapáti, Karcag, Kerta (sertésvásár bizonytalan), Komárom, Kölcse, Mezőkövesd, Paks, Siklós, Szentgál, Törökkopány (bizonytalan), Tiszatarján, Vámospécs, Vásárosmiske. — **Állatvásár:** Kalocsa, Szécsény, Szirák. — **Ló- és marhavásár:** Felsőireg. — **Marha- és kirakodóvásár:** Nagycsákány.

November 27-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Sopron, Szombathely. — **Kirakodóvásár:** Felsőireg, Kalocsa, Szécsény, Szirák.

November 28-án, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Dombóvár, Nyirma, Olaszliszka, Szentantalfa.

November 29-én, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Dég, Nagykálló, Tiszalök. — **Állatvásár:** Kapuvár. — **Kirakodóvásár:** Bánokszentgyörgy.

November 30-án, pénteken.

Állat- és kirakodóvásár: Abony, Baboeca, Bélapátfalva, Zalaegerszeg.

December 1-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Apátfalva.

TRÉFÁK

Szórakozottság.

A férj a szivarja hamuját a hamutartóba ütögeti, mire a felesége kedveskedve megjegyzi:

— Ugy-e, jó, hogy ezt a hamutartót elhoztam neked Abbáziából?

— Persze, persze, — feleli szórakozottan a férj — odáig nem érhetne el a karom.

(Beküldte Fábri Sándor Nyugotszenterzsébetről).

Megnyugtató.

— Hé, bérkocsis, hiszen a maga kocsiján becsurog a víz! Hát mindig így van ez?

— Dehogy, kérem alássan! Csak mikor az eső esik.

(Beküldte Nyitrai János és Juliska Jászapátiól).

Furesa betegség.

Orvos: Hát aztán, mi baja?

Sári néni: Jaj lelkem, doktor ur, ha sok pálinkát iszom, szörnyen köhögök!

Orvos: Hát akkor ne igyon.

Sári néni: Igen, lelkem, de ha nem köhögök, akkor szörnyen kívánom a pálinkát.

(Beküldte Molnár Gábor Tivadarról).

A gyerek szive — tükrök.

Elhalad az almafa alatt egy asszony a fiával s látja, hogy nincs ott a tulajdonosa, szól hát a fiának:

— Nincs itt senki, szedd fel fiam ezt az almát gyorsan!

Hozzá is fog a fiú ügyesen.

Másnap arra haladva a fiú, — nem ismervén a fa tulajdonosát — a fa alá rohan s kezdi szedni nagy hévvel az almát. De mivel látja az anyja, hogy közelben van a tulajdonos, rászól a fiúra:

— Nem szabad, fiam! Nem a miénk, a bácsié . . .

— Hát tegnap miért volt szabad? — kérdi ámulva a fiú.

(Beküldte Mentés István Lentiszombathelyről).

A fürdőzés próbája.

— Használt nagyságos asszonynak a tengeri fürdő?

— Nagyon. Mind a két leányomat férjhez adtam.

(Beküldte Uhrin György Endrődről).

Az ajándék.

Samuéknaál hosszunap következik. Azt mondja Samuné az urának:

— Smüleleiben, valamivel kellene kedveskedni az ünnepre a gyerekeknek.

— Tudod mit, Szállikám? Holnap nem kell nekik mosakodniok . . .

(Beküldte ifj. Oborni-Dénes Cserháthalápról).

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak november hó 19-én.

Gabonatözsde. Készárúpiac: Buza tiszavidéki 77 kg-os 25.55—25.70, 78 kg-os 25.80—25.95, 79 kg-os 26.05—26.15, 80 kg-os 26.20—26.30, felsőtiszai 77 kg-os 25.50—25.65, 78 kg-os 25.75—25.90, 79 kg-os 26.00—26.10, 80 kg-os 26.10—26.20, fejrermegyei, bácskai, dunántúli és pestvidéki 77 kg-os 25.35—25.50, 78 kg-os 25.60—25.75, 79 kg-os 25.85—25.95, 80 kg-os 25.95—26.10. Rozs pestvidéki 23.10—23.25, más 23.10—23.25. Árpa elsőrendű 26.00—26.25, közép 25.75—26.00, sörárpa felv. 28.00—29.00, egyéb 27.00—28.00. Köles 25.00—26.00. Repce 46.50—47.50. Zab elsőrendű 25.80—26.25, közép 25.25—25.75. Tengeri 31.00—31.50. Korpa 18.25—18.50. Lucerna 140—155. Lóhere 170—185, arankás 160—170 pengő métermázsánként. — **Határidőpiac:** Buza márciusra 27.34—36, májusra 28.10—12. Rozs márciusra 38, májusra 25.74—76. Tengeri májusra 28.76—78, júliusra 28.96—29.00 pengő métermázsánként.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 52—56, duplanullás finom tészta 42—46, nullás 42—46, kettős főzöliszt 40—44, négyes kenyérliszt 38—42, hatos 35—40, nullás rozsliszt 42—43 fillér kilogrammonként.

Vetőmagvak. Árak nyersáruért, minőség szerint: Bab, fehér 80—82, bab, fűrj 75—78, baltacimmag 62—66, borsó, Viktória 45—50, búkköny, tavaszi 34—36, csillagfürt 24—26, fehérhere 160—190, kendermag 48—52, köles, fehér 42—45, köles, vörös 28—30, lenmag 44—48, lóbab 30—32, lóheremag arankatartalom és minőség szerint 175—190, lucernamag arankatartalom és minőség szerint 150—165, mák, étkezési célokra 118—120, muharmag 52—56, mustármag 44—50, nyulszapukamag 135—150, pohánkamag 26—28 pengő métermázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna elsőrendű 6 15.50—17, réti széna másodrendű 6 12.50—15, réti széna harmadrendű, csomagolásra 8—12, muharszéna 16—21, takarmányrépa 4.80—5, alomszalma elsőrendű 5, másodrendű 4—4.70, zsupszalma 5—6 pengő métermázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 24.50, buzakonkoly 20.50, buzakorpa 19.75, buzatakarmányliszt 24, gabonamoslék szárítva 29, konkolydara 22.50, lenmagpogácsa 32, napraforgópogácsa 30, repcepogácsa 25, répaszelet, szárított 19, rozskonkoly 20.50, rozskorpa 20, rozstakarmányliszt 24, szójababpogácsaliszt 36, tökmagpogácsa 33 pengő métermázsánként.

Burgonya. Árak vagonként: Nyári rózsaburgonya 18—19, őszi rózsaburgonya 13.50—14.50, Ella-burgonya 12, Wohltmann-burgonya 8—8.50, fehér burgonya 7.50—8.25 pengő métermázsánként.

Szurómarhavásár. Élőborjúk, belföldi szopós, elsőrendű 1.60—1.64, kivételesen 1.70, másodrendű 1.44—1.52 pengő kilogrammonként élősúlyban.

Tenyészmarhák és jármosökrök. Elsőrendű belföldi jármosökör (tarka) 92—96, elsőrendű belföldi jármosökör (fehér) 92—98, 1½—2 éves tiszók 92—100, 1½—2 éves tinók 88—92, friss fiatal tehén 135—140 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Lóvásár. Jobb minőségű lovak: igás kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 260—500, igás kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 210—480, számár 70, alárendelt minőségű lovak 15—200, vágólovak 25—45 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör, legjobb 92—116, középminőségű 72—90, gyengébb 52—70, bika, legjobb 92—102, közepes 78—90, gyengébb 48—76, tehén, legjobb 90—112, középminőségű 66—88, gyengébb 40—64, növendékmarha 56—96, kicsontozni való marha 28—40 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 110—136, közepes 134—146, nehéz sertés 152—158 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Gyapju. A belföldi piacon a kereslet megélénkült a belföldi gyárosok vásárlásai következtében. Az elmúlt héten a csepeli, a győri és a gyapjamosó vásárolt nagyobb tételeket, amelyek összsúlya mintegy 150.000 kg-ra rug. Árak: Elsőrendű urasági gyapju 2.80—2.90, közbírtokossági gyapju 2.40—2.50, báránygyapju 2.20—2.30 pengő kilogrammonként.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac az elmúlt hét óta az árak nem változtak. Árak: Marhabőr (magyar) 1.40—1.50, marhabőr (tarka) 1.50—1.60, borjubőr (hosszu lábbal) 2.40—2.50, juhbor 0.90 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Vesepecsenye, tisztított 360—600, rostélyos, vastaghátszín, felsál, fehérpecsenye, gömbölyű felsál 200—320, fartő, hátszín, csontos oldalas, tarja, szegye 140—300, gulyásnak való 80—200 fillér kilogrammonként. — **Borjúhús:** Felszeletelt comb 360—480, sütnivaló 180—400, pörköltnek való 160—240 fillér kilogrammonként. — **Juh- és bárányhús:** Juhcomb 160—240, gerinc, lapocka 120—200, pörköltnek való 100—180, bárányhús há-

tubja 280—360, eleje 220—240 fillér kilogrammjá. — *Sertésus:* Friss karaj 240—340, friss comb, tarja, lapocka 200—260, friss oldalas 200—240, kocsonyának való 80—180, vese velővel 180—300, füstölt pesti karaj, tarja, lapocka, oldalas 240—400, vidéki 300—340, olvasztani való szalonna 220—260, sózott kenyérszalonna 240—290, füstölt 240—300, hárj 260—300, zsíros tepertő 240—300, pesti sertészsír 240—280, vidéki sertészsír 260—270 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 280—400, csirke 120—320, kappan 200—420, ruca 250—800, lud 500—1600, pulyka 350—600 fillér darabonként. **Leölt állatok:** Tyúk 200—280, csirke 240—380, hizott ruca 200—250, sovány 180—200, hizott lud 200—250, sovány 180—200, pulyka, hizott 210—240, sovány 160—180, ludmáj 500—1200, ludzsír és hárj 280—420, ludaprólék 120—200 fillér kilogrammonként. — **Tojás:** Friss teatojás 18—20, főzőtojás 14—17 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, bőrben darabonként 350—600, fácán darabja 400—450, fogoly darabja 200—280 fillér.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsa 600, csuka 220—300, ponty 200—320, kárász 120—220, compó 200—220, apró, kevert hal 160—180 fillér kilogrammonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 36—44, lefőlőzött 14—20, yoghurt 100—136, tejszín 350—380, tejföl 180—220, centrifugált teavaj tömbben 480—540, 10 dkg.-os csomagolásban 580—680, főzővaj 420—500, szedett vidéki vaj 400—500, tehénturó 100—120, sovány tehénturó 60—80, juhturó 340—360, kevertturó 200—300, lipői turó 300—360, hazai ementáli sajt 540—600, hazai grói sajt 480—600, hazai trappista 300—420 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 100—150, hántolt egész borsó 110—140, feles 92—140, fehér, aprószemű bab 80—120, nagyszemű 90—140, színes 80—120, finom árpakása 85—120, durva 60—90, tojásos tarhonya 120—160 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa kilogrammjá 20—40, sárgarépa zöldjével 20—30, csomója 6—25, petrezselyem kilogrammjá 20—40, petrezselyem zöldjével 20—32, csomója 5—28, zeller zöldjével darabja 6—30, zeller kilogrammjá 30—50, kalarabé zöldjével darabja 6—16, őszifajta kalarabé kilogrammjá 24—40, kevert zöldség 20—40, karfiol 20—60, makói vöröshagyma 24—28, közönséges vöröshagyma 18—24, fokhagyma 40—80, cékla 20—40, hazai fejeskáposzta 16—24, savanyított káposzta 40—56, kelkáposzta 30—60, vöröskáposzta 35—60, fejesaláta darabja 5—16, fodrossaláta darabja 20—24, torma kilója 60—200, rózsaburgonya 20—28, közönséges 12—22, kifli 30—44, tömör csiperkegomba 300—600, mezei csiperkegomba 150—400, székfűgomba 200—400, fekete retek 18—40, hónapos retek csomója 10—16, ecetes uborka kilója 140—200, vizes 100—150, savanyított zöldpaprika

120—200, főzőtök 30—60, gyalult 50—80, süttötök 12—30, sóska 40—60, tisztított paraj 30—80, gyökeres 20—50, főzött paradicsom literje 90—120 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 80—140, közönséges 40—80, nemes fajkörte 80—160, közönséges 40—90, szilvaiz 120—190, gyümölcsiz 140—320, naspolya 70—120, csemegeszőlő 120—160, közönséges szőlő 50—80, bornak való szőlő 40—50, nagy papírbéju dió 160—200, keményhéju 80—140, dióbél 400—560, héjazott mogyoró 360—440, héjazott mandula 560—800, keményhéju 60—110, gesztenye 35—64 fillér kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz és házi szappan. A nyílt piacokon: Édes nemes paprika 640—700, félédes, gulyás 460—600, rózsapaprika 360—500, erős 240—300, kereskedelmi 200—240, kék mák 140—160, közönséges mák 120, pergetett méz 220—260, házi színszappan 144—180, közönséges házi szappan 96—128 fillér kilogrammonként.

Bor. A borpiac üzletelen. Kevés a vevő, a kínálat pedig napról napra élénkebb. Eladások a következő áron történtek: 9—10.5 foku parasztáru 2—2.50, magasabb foku parasztáru valamivel több, 11 és ennél magasabb foku urasági áru 3—3.50 pengő. Málligandfokoként. Az árak seprővel együtt, a termelőállomáson értendők.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szeszértékesítő Rt. október hó 30-án tartott végrehajtóbizottsági ülésén a szeszáraknak változatlanul jegyzését határozta el. A gyümölcsipalinkatüzletben a kínálat élénk és nagyobb érdeklődés mellett főleg ujtörköly és szilvóriumban történtek nagyobb vételek azonnali és novemberi szállításra. Jegyztetik ujtörköly 4 pengőig, nyári szilva 4.80—6 pengőig, borpárlat 5.80—6 pengőig. Elsőrendű borpárlat drágábban kelt el. Az árak 10.000 literfokoként, a termelőállomáson és 2 százalék forgalmi adóval értendők.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november hó 19-én. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárjelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni akkor, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél többre kerül egy darab:* Angol font 27.73 (27.88), dollár 5.71 (5.72), hollandi forint 2.29 (2.30), német márka 1.38 (1.37), svájci frank 1.10 (1.11) pengő. *Egy pengőnél kevesebbre kerül egy darab:* Cseh korona 16.94 (17.02), szerb dinár 10 (10.00), lengyel zloty 64.10 (64.40), osztrák schilling 80.35 (80.70) fillér.

Arany- és ezüstpénzek. Arany huszkoronás 23.00 (23.30), ezüst egykoronás 0.45 (0.46), forintos 1.18 (1.20), ötkoronás 2.28 (2.30) pengő darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MAYER EMIL.
KIADJA: CSÁZY ÉS TÁRSA LAPKIADÓVÁLLALATA.

Patkány-, egéirtő
„RATINOL“

sváb, rusznai-, csótány-
irtószer.

biztos hatású irtószer, gyö-
keresen irt. Más állatra
emberre ártalmatlan. Napj árban utánvétellel szállítja

Ratinol Laboratorium, Budapest

VII., Murányi-utca 36. szám.

Prospektus ingyen!

A legelőkérdés és annak fontossága

Irta: Dr. Pinkovitch József
Pestvármegye tb. főszolgabírája.

Ára 8 pengő

Ez a rendkívül becses mű azt az utat igyekszik megkeresni, amelyen a nagyjelentőségű kérdés a szükséges orvoslást megtalálhatja és az anyyira fontos legelőkérdésnek javulását kedvezőbb körülmények közé óhajtja hozni. Kapható A VASÁRNAP könyvostályánál, Budapest, Ó-u. 10.

Szakorvosi -rendelő vér- és nemibetegyek részére. Ezüst salvarsan-oltás
Rendelés egész nap.

VII. Rákóczi-út 32. sz., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

A „Vasárnap“
a falusi gazdák lapja.

Ekék, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszálók

marokrakó és kévekötő aratógépek,
lógereblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskaavágók, répavágók, darálók,
morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám a

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban.

A „Baromfitömő készülék“ -kel

egy perc alatt tömhet mindentéte tengerivel és a fulladás ki van zárva. 20 liba tömésénél 90 óra időt nyer. Kényelmes tömés, Nincs fölfázás, derékfájás és kézkisebezés. Olcsó! Ha egy libát ment meg a fulladástól, az ára megtérült

Kérjez. árjegyzéket.

Cím

Kugler Sándor,
Makó.

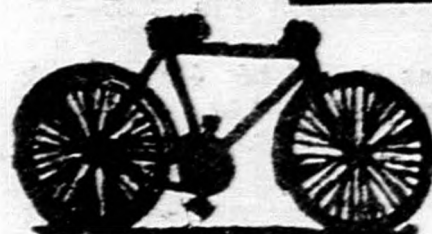
Ruházati szükségletét
legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetezeteiben szerezheti be.

KAPHATÓK: Férfi- és női-ruhának való szövetelek, fehérneműre, ágyneműre való chiflon, vászon, zephir, kanavász, szabókellékek, kész fehérneműk és felsőruhák, ugyanintén mindennemű rövid-, kézmű-, konfekció- és disz-műárak, továbbá: férfi, női és gyermekcipők és munkásbakkancsok.

A világot 33 év óta uraló eredeti angol THE CHAMPION

kerékpárokat és Central Bobbin sülyesztős varrógépeket havi 20—24 P részletre, kerékpár alkatrészeket, lámpa, nyereg, lánc, pedálokat nagyban gyári

áron szállítunk. — Külső gumi 6.50 pengőtől, belső gumi 2 10 P-től. LÁNG JAKAB és FIA kerékpár-nagykereskedők, Budapest, József-körút 41. 1000 képes árjegyzék ingyen.

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőről készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőről, továbbá munkásbakkancsok a legjobb minőségben a legjutányosabb naplárakon szerezhetők be a

„HANGYA“ ruházati és disz-műár-osztályánál.